

BOLGARI SO RAZDEJALI DEL ŽELEZNIŠKE PROGE V SRBIJI.

ZAVEZNIKA BOSTA ODPOKLICALA VOJAŠTVO Z GALIPOLISA.

ITALIJA BO POSLALA NA BALKAN PAR STOTISOČ VOJAKOV.

DEL ŽELEZNIŠKE PROGE MED NIŠEM IN VRANJO JE UNIČEN. — SRBI SO VDRILI V BOLGARSKO OZEMLJE, PA SO BILI POGNANI V BEG. — ITALIJANI SO ZASEDLI 10 MANJŠIH OTOKOV. — V SOLUNU JE PROGLAŠENO VOJNO PRAVO. — TAJNA POGODBA MED TURČIJO IN BOLGARSKO. — IZJAVA ANGLEŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA. — BOLGARSKA SI JE SVESTA ZMAGE. — ZAVEZNIKI SO BAJE ŽE VDRILI V MACEDONIJO.

Železniška proga razdejana.

Atene, Grško, 13. oktobra. — Železniška proga med Nišem in Trahmo (?) je na več mestih razdejana. Če se Srbom v najkrajšem času ne bo posrečilo pognati sovražnika nazaj, se po tej progi sploh ne bo mogel vršiti železniški promet.

(V tem slučaju gre najbrže za mesto Vranjo, ki je glavna oporna točka med Belgradom in Solunom).

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Veliki nemški generalni štab je podal danes sledeče izjavo:

Nase čete neprestano prodirajo južno od Belgrada. Zavzeli smo vse višine severozapadno in jugovzhodno od Požarevca. Srbi so se silno junaško branili, toda proti naši premoči niso mogli ničesar opraviti.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Izjava, ki jo je podalo avstrijsko vojno ministrstvo, se glasi:

Avstrijska armada napreduje na celi črti. Južno od Belgrada smo zavzeli z naskokom več sovražniških postojank in neko močno utrjeno pozicijo ob deljenju teku reke Drine.

Srbi so se morali umakniti.

London, Anglija, 14. oktobra. — Tukajšnja Reuterjeva agencija je dobila iz Sofije brzojavko, da so srbske čete prekoračile v torek bolgarsko mejo in poskušale zavzeti nekaj višin, ki kontrolirajo precejen del bolgarskega ozemlja. Prišlo je do vročih bojev, ki so se vršili čeli dan in celo noč. Sledujoče so se morali Srbi umakniti, ker jim je zmanjkalo vojnega materiala.

Odesa.

Ženeva, Švica, 14. oktobra. — "Universal", ki izhaja v Bukarešti, poroča, da so one ruske čete, ki so se pred kratkim operirale v Besarabiji, koncentrirane v Odesi. Vse te čete bodo Rusi poskušali izkrenati v Bolgarski in jih poslati Srbom na pomoč. To se jim bo le s težavo posrečilo, ker so vsa bolgarska pristanišča ob Črnem morju zastražena z nemškimi podmorskimi čolni.

Kaj bo z Italijo?

Pariz, Francija, 14. oktobra. — Ministrski predsednik Viviani je rekel danes v senatu, da bo Italija najbrže poslala precejšno množino svojega vojaštva na Balkan.

Grški protest.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Neki tukajšnji list je dobil iz zanesljivega vira poročilo, da so Italijani zasedli dvanajst manjših otokov v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Grška je proti temu odločno protestirala, pa ji ni vse skupaj nič pomagalo.

V Solunu je proglašeno vojno pravo.

Pariz, Francija, 14. oktobra. — Tukajšnji Havas-agenturi so sporočili iz Aten, da je bilo v torek proglašeno v Solunu vojno stanje. Poveljujoči grški general je naročil svojim četam, da morajo pozdravljati angleške in francoske vojske, ki se izkrcajo v pristanišču. — Podobno povelje bo baje izdal tudi poveljnik zavezniških čet.

Poveljnik ekspedicijske armade.

Atene, Grško, 13. oktobra. — General Sarrell, vrhovni poveljnik francoskih čet v Orientu, je

dospel včeraj v Solun in prevzel vrhovno poveljstvo nad ekspedicijsko armado.

Turško-bolgarska konvencija.

Amsterdam, Nizozemska, 14. oktobra. — Berlinsko časopisje naznaja, da obstoji med Turčijo in Bolgarsko tajna pogodba, ki določa, da mora dati Turčija Bolgarski dva armadna zbora vojakov. Bolgarska bo pa preskrbelala Turčiji zadostno množino premoaga in železa.

Izjava grškega kralja.

Atene, Grško, 14. oktobra. — Grški kralj Konstantin je sprejel v avdienci nekega časnikarskega poročevalca in mu rekel med drugim tudi sledeče:

Grška je samo prišla za svoj meč, iz nožice ga pa še ni potegnila. Ona ne ogroža nikogar, toda svojo nevtalnost je pripravljena braniti do zadnje kaplje krvi. — Ker sem grški kralj, je moja sveta dolžnost čuvati deželo pred uničenjem. Upam, da se bo to dalo mirnim potom storiti in da ne bo padel noben grški vojak za tuje interese.

Bolgarska in vojna.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Poročevalca "Berliner Tageblatt" je sprejel v avdienci vrhovni poveljnik bolgarske armade. Rekel je, da so zavezniški prekinili vse diplomatske zveze z Bolgarsko in da so jo takorekoč prisilili, da je napovedala vojno Srbiji. — Bolgarska se je dolgo časa ustavljala, ker pa drugače ni mogla, se je pridružila Avstriji in Nemčiji.

Razna poročila.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Neki član bolgarskega poslanstva v Rimu, ki se je na poti proti domu ustavil v Luganu, je rekel, da kralj Ferdinand ni bil še nikdar tako priljubljen, kot je sedaj. — Kralj in vlada sta si svesta, da bo Nemčija zmagala. — To zavržejo vsi diplomati, ki so prišli v Odeso.

Zavezniški so sedaj izpraznili, kako nesmiselno je bilo pošiljati čete na Galipolis, ker Dardanel absolutno ni mogoče zavzeti, dokler bodo Nemci podpirali Turke.

Stališče Rumunske nam ni znano. Vemo samo to, da se ne bo pridružila zaveznikom. To bi pomenilo zanjo samomor. Preostajata ji samo dve poti: — ali naj ostane nevtralna ali naj se pa pridruži Avstriji in Nemčiji.

Priznamo, da so Srbi izvanredno hrabri vojsaki, toda tako silni premoči se nikakor ne bodo mogli ustavljati.

Francoski in angleški vojsaki.

London, Anglija, 14. oktobra. — Ker so avstrijske, nemške in bolgarske čete vdrle s treh ali štirih strani v Srbijo, sta izdali francoska in angleška vlada povelje, da naj odidejo vse zavezniške čete, ki so bile koncentrirane na polotoku Galipolis, Srbom na pomoč.

Danes je vprašal v poslanski zbornici Lord Miller če zavezniški sploh ne mislijo več oblegati Galipolisa, toda na svoje vprašanje ni dobil odgovora. — Lord Lansdowne mu je rekel: Na to vprašanje vam ne morem odgovoriti. Skrajno nepatriotično bi bilo, če bi prisilili vlado, da bi nam odkrila svoje načrte.

Viharji.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Iz Carigrada poročajo, da je slabo

vretime, spremljano z viharji in nallivi, veliko prej nastopilo kakor ponavadi. Če bo to še dolga časa trajalo, ne bodo mogli zavezniški izkrenati nobenega vojaka več.

Vojna napoved.

London, Anglija, 14. oktobra. — Iz Aten poročajo, da je Bolgarska danes zjutraj ob osmih napovedala Srbiji vojno.

"Daily News" je dobil iz Rima poročilo, da so bolgarske čete zavzele včeraj vse srbske postojanke pri Požarevu in osvojile del železniške proge, ki vodi iz Niša proti rumunski meji.

Izjava angleškega zunanjega ministra.

London, Anglija, 14. oktobra. — Angleški zunanji minister Sir Edward Grey je prišel danes v poslansko zbornico in podal svojo izjavo glede situacije, ki je zavladala zadnje dni na Balkanu.

Grey je rekel, da so bili sprva zavezniški odločno proti temu, da bi se umesale v vojno tudi balkanske države. Nemški častniki, ki so v Turčiji, so toliko časa ščuvali turško vlado, da je napovedala Rusiji vojno. Balkanske države so ostale nevtralne, toda uspehi nemških in avstrijskih čet so jih tako preslepili, da so začele misliti na vojno. Bolgarska je naenkrat zahrepenela po Macedoniji. Srbija ji ni hotela dati tega ozemlja, ker si ga je priborila z ogromnimi žrtvami. Sledujoče je prišlo tako daleč, da se je Bolgarska pridružila Avstriji in Nemčiji. Naša sveta dolžnost je pomagati Srbiji. Če enkrat rešimo Srbijo, lahko rečemo, da smo vse dosegli. Ni več daleč čas, ko bosta tudi Grška in Rumunska opustili svojo nevtralnost in se pridružili zaveznikom.

Italija.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Ko je odstopil zunanji minister Deleasse, je rekel francoski ministrski predsednik Viviani, da bo poslala Italija v najkrajšem času precej močno armado na Balkan.

Nekemu tukajšnjemu časopisu je sporočil njegov rimski pispisnik, da je italijansko vojno ministrstvo sklenilo poslati par stotisoč mož na Balkan, kljub temu, da se ni s tem strinjal šef italijanskega generalnega štaba, general Cadorna.

Zavezniški v Macedoniji.

London, Anglija, 14. oktobra. — Neka tukajšnja brzojavna agencija je dobila iz Soluna brzojavko, da one zavezniške čete, ki so se izkrcale na grškem ozemlju, že prodirajo proti Macedoniji.

Na par mestih so francoski in angleški vojsaki baje že prekoračili macedonsko mejo.

Turki so izstrelili zrakoplov.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da so Turki pri El Arishu izstrelili neki zavezniški zrakoplov. — Letalca, ki sta padla nepoškodovana na zemljo, so Turki vjeli. — El Arish leži na polotoku Sinaj in je oddaljen približno sto milj od Port Saida.

Avstriji in Črnogorci.

London, Anglija, 14. oktobra. — Iz Niša poročajo, da je napadla močna avstrijska patrolja vzhodno od Foče oddelek črnogorskih vojakov. Po vroči bitki so se morali Avstriji z velikimi izgubami umakniti.

Z iztočnih bojišč.

Nemci poročajo zmage.

Nemci poročajo, da so zavzeli ruske pozicije pri Iuksku. — Uspehi v iztočni Galiciji.

ZAVZETJE HAIVORENKE.

Nemci in Avstriji so zavzeli Haivorenko ter pognali Ruse nazaj preko reke Strypa.

Berlin, Nemčija, 14. okt. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi:

— Armadna skupina Hindenburg: — Zapadno in južozapadno od Iuksku smo vrgli sovražnika iz druge pozicije ter ujeli 650 mož. Zaplenili smo obenem tri strojne puške. Odbilo se je ruske naskoke zapadno in južozapadno od Dvinsk.

— Armadna skupina Linsingen: — Poročati ni ničesar novega. Čete generala Bothmerja so zavzele Haivorenko v iztočni Galiciji ter pognale Ruse nazaj preko reke Strypa.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 14. oktobra. — Oficijelno se poroča, da se je odbilo četrti ruski naskok pri Burkanov ob reki Strypa in sicer s kombiniranimi nemškimi in avstrijskimi četami.

Jahta je izginila.

Norfolk, Va., 14. oktobra. — V mornariških krogih je povzročila senzacijo vest, da je izginilo šest častnikov internirane nemške pomožne križarke "Kronprinz Wilhelm" in sicer s pomočjo jahte "Eclipse".

Tri nemški častniki so zapustili križarko v nedeljo ter bi se morali vrniti v ponedeljek, a nikdo jih ni videl od nedelje naprej in kapitan Thierfelden je sporočil podadmiralu Beattyju, poveljniku Navy Yarda, da je teh šest častnikov izginilo. Uvedlo se je preiskavo, a se ni moglo dobiti nobenega sledu o pogrešanih. Častniki so pred mesecem dni kupili to jahto od nekega tukajšnje arhitekta, a niso imeli nobenega dovoljenja od vlade, da smejo uporabljati to jahto.

Admiral Beatty je mnenja, da je mogoče jahta nasleda v eni številnih rek ob Hampton Road. Razposlalo se je brezzične brzojavke ter naročilo ladijam, naj pazijo na jahto, če bi jo slučajno zapazili.

Pogrešani nemški parniki.

London, Anglija, 14. oktobra. — V nekem poročilu na Exchange Telegraph Co. iz Stockholma se glasi, da se pogreša devet nemških parnikov, ki so vozili železno rudo v Iztočnem morju. Domneva se, da so bili potopljeni od angleških podmorskih čolnov.

London, Anglija, 14. oktobra. — Tekom tedna, ki se končuje s 13. oktobrom, se je potopilo štiri angleške trgovske parnike. Tozadnje poročilo je objavila admiraliteta.

Pomiloščenje špijona.

Bern, Švica, 14. oktobra. — Nemški cesar je pomilostil švicarja Dörfingerja, ki je bil radi špijonaže obsojen na smrt.

Situacija v Kavkazu.

Petrograd, Rusija, 14. oktobra. — Položaj v Kavkazu je neizpremenjen. Pri Vanu smo se parkrat spopadli s Turki in jih pognali v beg. Postojanke, ki smo jih osvojili pred dvornem tednom, so za nas zelo velike važnosti. Ruska armada bo še le po zimi stopila v akcijo.

Iz Mezopotamije.

London, Anglija, 14. oktobra. — V Mezopotamiji se vrše manjši spopadi med angleškimi in turškimi četami, ki pa nimajo nobenega upliva na splošni položaj. Naloga Angležev je zadržati turško armado, da bi ne prišla do morja.

Z zapadnih bojišč.

Ostri naskoki Angležev.

Angleži so vprizorili na celi fronti od Ypres pa do Loos naskoke ter so skušali prodreti.

ODBITI NASKOKI.

Glasom poročil iz Berlina se je odbilo tudi vse francoske naskoke v Champagne.

Berlin, Nemčija, 14. okt. — Danes je bilo izdano glede položaja na zapadnem bojišču sledeče poročilo:

— Dočim so sovražni monitorji obstreljevali obal pri Westende, Belgija, je obstreljevala sovražna artilerija naše pozicije severno od Ypres in Angleži so vprizorili za oblaki dima in strupenih plinov naskok na skoro celi fronti med Ypres in Loos. Ta naskok se je popolnoma odbilo.

— Na nekaterih točkah so se vsuli strupeni plini v zakope sovražnika. Le na popolnoma neznačajnih točkah severozahodno od Vermelles se je posrečilo Angležem zasesti naše prve vrste. Iz njih pa se jih je zopet preganilo in sicer s pomočjo ročnih granat.

— Pet sovražnih naskokov, katere se je vprizorilo z močnimi oddelki proti našim pozicijam zapadno od Hulluch, se je odbilo ter je imel sovražnik težke izgube.

— Južno od Angres se je vzel sovražniku od nekem naskoku dve strojni puški. Potem ko je sovražnik izpraznil neko pozicijo, katero so imeli Francozi še popolnoma v oblasti na višinah severno od Souchez, se ostalo v naših rokah 400 jeničkov.

— V Champagne so nadaljevali Francozi s svojimi naskoki na obeh straneh vasi Tahure in sicer z veliko srditostjo. Pet naskokov proti jugu in dva naskoka proti severu od ceste Tahure—Souain se je odbilo ter je imel sovražnik velikanske izgube. Naša artilerija je preprečila nočne naskoke, katere se je nameravalo vprizoriti.

— Na višini Combres se je poglaval v zrak s pomočjo mine neki sovražni zakop v razdalji 120 metrov.

— V Vogezih so skušali dobiti Francozi nazaj izgubljene postojanke pri Schratzmaennle. Njih naskok pa se je izjalovil pred našimi zapkami iz bodeče žice.

Ostri boji.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Poročevalci berlinskih listov poročajo, da so se vršili v ponedeljek izvanredno vroči boji v okolici Loos.

— V majhni sekciji, v kateri so bili pokopani kanonirji s topovi vred, se je posrečilo Francozom predreti v flemške črte. Bavarske čete pa so v uporabi nože in ročne granate ter zopet vrgle Francoze nazaj.

Francoske izgube se označuje kot zelo velike.

Pariško poročilo.

Pariz, Francija, 14. oktobra. — V popoldanskem poročilu se poroča o zelo ostrih bojih v Artois, severozapadno od grča št. 140, med Souchez in Givenchy. V distriktu v Champagne so uporabili Nemci pri svojih naskokih duševne bombe. Odbilo se je neki nemški naskok v gozdu pri vasi Tahure in sicer potom uspešnega ognja francoske artilerije.

— V okolici Reillons in Leintrey, v Lotaringiji, se je vršila dolga kanonada, katere ste se vdeležili obe stranki.

— V večernem poročilu se poroča, da so se vršili na različnih točkah artilerijski boji. Vršili so se naskoki z bombami in torpedi pri Collone, na višini pri Maas ter Tryon.

— Neko francosko zračno brodoge je obstreljevalo železniško postajo v Bazincourt.

Z italijanske fronte.

Z Dunaja poročajo, da so obstreljevali Italijani visoko planoto pri Lafran.

Dunaj, Avstrija, 14. oktobra. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so vprizorili večeraj popoldne Italijani močno obstreljevanje s težkimi in srednjimi topovi na visoko planoto pri Lafran. Tudi iz odseka ob jadranski obali se poroča, da je postala italijanska artilerija bolj aktivna kot je bila preje.

Preprečilo se je vse poskuse italijanske infanterije, ki se je skušala približati mostnemu prečelju pri Tolmino. V severozapadnem delu dobredobse visoke planote so bili Italijani prisiljeni vsled uspešnega ognja Avstrijecev, da so zapustili v veliki naglici utrbe, katere so zgradili.

55 oseb izgubilo življenje pri zadnjem napadu.

London, Anglija, 14. oktobra. — Pri zadnjem napadu Zeppelinov v pretekli noči je našlo 55 oseb smrt in 114 jih je bilo ranjenih. Oficijelni tiskovni urad poroča, da se nahaja med ponesrečenimi 14 mrtvih in 13 ranjenih vojakov. Razven vojakov je bilo ubitih 29 možkih, 9 žensk in 5 otrok. Ranjenih je bilo 64 možkih, 30 žensk in 7 otrok.

Listi ostro napadajo vlado, ker ni odredila ničesar proti sličnim napadom iz zraka. "Globe" priporoča povračilne odredbe v obliki napadov na neutrujena nemška mesta, katero označuje kot edino pot, po kateri je možno obično zadeti sovražnika.

Pet aeroplanov se je dvignilo, da prežene Zeppeline, a le enemu je bilo mogoče videti en Zeppelin. Predno so se mogli približati aeroplani z napadom, so nemške zračne križarke že izginile.

Nov parnik.

Pacific Mail Steamship Co. bo pustila zgraditi nov parnik, namenjen za promet med San Francisco in Honolulu.

Barvila iz Nemčije.

S parnikom "St. Louis" je dopelja pošiljatev barvil v vrednosti \$500.000, ki je prva po izbruhu vojne.

Služabnik Dumbé nima potnega lista.

London, Anglija, 14. oktobra. — Parnik "Nieuw Amsterdam", na katerem se nahaja odpočelnik avstrijski poslanik, dr. Dumba, je bil ustavljen v Falmouth, dokler ne pridejo tozadevna obvestila od strani angleškega ministra za notranje zadeve. Pronašlo se je namreč, da ima Dumba s seboj lakaja, ki je Avstrijec, ki pa nima potnih listov. Določbe glede prostega potovanja se tičejo le osebe poslanika in njegove družine.

— V Champagne se je spravilo na tla neki nemški vodilni zrakoplov.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 14. oktobra. — Oficijelno se poroča, da so napadli Angleži po zelo močnem obstreljevanju, ki se je vršilo celo sredo, nemške postojanke južozapadno od vasi Hulluch ter do redate, imenovane "Hohenholzen". Prvotni uspeh 1000 metrov, katerega so imeli, so morali zopet opustiti. Južnoiztočno od St. Elie, na cesti Vermelles in Hulluch so zavzeli par zakopov. Zvezni zakopi med znano reduto ter kamenolom, ki se nahajajo v bližini, pa se še vedno nahajajo v rokah Nemcev.

Nov seznam izgub.

London, Anglija, 14. oktobra. — V danes objavljenem seznamu izgub se navaja imena 161 častnikov in 2850 mož, kateri so bili ubiti, ali katere se pogreša ali so ranjeni. Med temi je mrtvih 63 častnikov in 452 mož.

Obstreljevanje Londona in angleških mest.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Nemška admiraliteta je izdala danes poročilo, v katerem se glasi, da so nemški Zeppelini obstreljevali v pretekli noči London ter vodne naprave ob Hampton in Woolwich, kjer se nahaja veliki angleški arzenal. Nemška admiraliteta pravi, da so nemške zračne križarke napadle v noči od 13. na 14. oktobra London ter v bližini ležale važne naprave in angleške baterije v Ipswich. Več naskokov se je vprizorilo na mesto samo in na pomole, kamor se je metalo požigalne bombe.

Na vseh napadenih prostorih je bilo opaziti močne eksplozije ter požare. Vse zračne križarke so se vrnile nepoškodovane, dasiravno se jih je na angleški obali močno napadalo.

Neki Amerikaneec, ki je dospel iz Londona, poroča, da je nastal ob priliki zadnjega napada na London požar v bližini največjega londonskega arzenala ter da se je povzročilo škodo najmanj \$5.000.000. Amerikaneec pravi, da so vrgli Zeppelini vedno več bomb, čimbolj so se bližali arzenalu.

Protest na morju.

London, Anglija, 14. oktobra. — Dne 25. avgusta je rekel angleški minister za zunanje zadeve, Sir Edward Grey, v angleški poslanski zbornici, da je "protest na morju" zadeva, o kateri se lahko debatira. Danes pa je ponovil državni podtajnik, Lord Robert Cecil, iste besede na istem mestu ter izjavil, da misli natančno to, kar je bil rekel.

Komentar Greya je bil odgovor na izjavo nemškega državnega kancelarja, Bethmann-Hollwega, ki je rekel, da je prostost na morju, za katero se bori Nemčija, O-pombe ministra za zunanje zadeve glede njega volje, da razpravlja o tem vprašanju, so vzbudile obširne komentarje.

Mlečne znamke za Berlin.

Berlin, Nemčija, 14. oktobra. — Oblasni razmišljajo o uvedbi mlečnih znamk, ki bi bile slične krušnim, katere se je izdajalo preteklo leto. Opaziti je namreč veliko pomanjkanje mleka.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljave v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLLANDIJE IN SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznana, da se denarne pošiljave ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enake spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ime osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

5....	1.80	120....	18.00
10....	1.60	130....	20.75
15....	2.40	140....	21.70
20....	3.20	150....	23.50
25....	3.90	160....	24.80
30....	4.75	170....	26.35
35....	5.50	180....	27.90
40....	6.30	190....	29.45
45....	7.05	200....	31.00
50....	7.75	250....	38.75
55....	8.60	300....	46.50
60....	9.40	350....	54.25
65....	10.15	400....	62.00
70....	10.95	450....	69.75
75....	11.70	500....	77.50
80....	12.50	600....	93.00
85....	13.25	700....	108.50
90....	14.05	800....	124.00
100....	15.50	900....	139.50
110....	17.05	1000....	154.00

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Novenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
48 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
letno za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropa za vse leto 4.50
pol leta 2.50
tutiteta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement of agreement.
Repial brez podpisa in osebnosti se ne
priobčujejo.
Danez naj se blagovilo pošilja po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejmejo
novele, da naznanimo, da hitreje
najdemo naslovnik.

Dopisem in poljstvam naredite ta
naslov:
"GLAS NARODA"
48 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
MEMBERSHIP LABEL
FOLDING LABELS
FOR LANGUAGES
AND COUNTRIES

Hijene bojnega polja.

Iz Pariza poročajo, da je socia-
listični odbor v poslanski zbornici
izročil ministrskemu predsedniku
Vivianiju pismo, v katerem se za-
hteva, da naj takoj kaj ukrene
proti visokim cenam živil. — Iz
Budimpešte poročajo, da so tam
prignali spekulantje cene tako vi-
soko, da bo ljudstvo lakotno po-
mrlo, če vlada ne bo kmalo na-
stopila proti tem hijenam bojne-
ga polja. — Pa tudi v Nemčiji ni
skoraj nič drugače. Povsod, v
vsaki državi, ki je zapletena v
vojno, kujejo spekulantje silne
dobičke, dočim ljudstvo strda in
umira za domovino.

Pravijo, da je v tem pogledu
še najhujše in najslabše v Angli-
ji. Ker je treba za vojno vsak dan
več denarja, je sprejel parlament
zakon, ki določa, da naj se znatno
zviša carina na čaj in tobak. Obe
stvari sta v rokah velikih tru-
stov. Trusti so pa v neprestani
zvezi z vlado. Trusti so že veliko
prej vedeli, kaj se bo zgodilo, za-
to so pa nakopičili ogromne za-
loge čaja in tobaka. Po novi po-
stavi se je zvišalo carino na funt
čaja za osem centov, na unco to-
baka pa približno za tri cente.
Tako, ko je bilo to razglašeno, je
tobačni trust naznanil manjšim
trgovcem, da bo unca tobaka
dražja za štiri cente, cigarete se
bodo pa podražile celo za 25 od-
stotkov.

Tobačni trust bo potemtakem
spravil milijone, ki so bili namen-
jeni za pokritje vojnih stroškov.
Ker ima, kakor že rečen, tobačni
trust za več let dovolj tobaka,
je iz tega razvidno, da vlada več
let ne bo imela ničesar od povisa-
nih davkov. Ljudstvo, ki strda in
umira po bojnih poljanah, pa
mora vse dražje plačevati, da s
tem pokriva vojne stroške.

Skoraj enako je s čajem. Ves
čaj, ki je na Angleskem takore-
koč narodna pijača, je v rokah
par velikih firm, ki so med seboj
v zvezi. Te firme kontrolirajo vse
zaloge čaja po celi Angliji.

Dosedaj je stala v Angliji ča-
šica čaja ponavadi 4 cente, od se-
daj znaneprej bo pa za en cent
dražja. Ker se da iz enega funta
čaja napraviti sto čašic te pijače,
in ker se čaju pridene ponavadi
nekoliko sode, da mu izčrpa vso
moč, bodo imeli kapitalisti pri
vsakem funtu čaja približno en
dolar čistega dobička.

Polagoma bo prišlo do tega, da
si navadni delavci ne bodo mogli
več privoščiti čašice čaja. In to
vse zaradi takozvanega "vojnega
čavka", od katerega nima vlada
ničesar.

Angleška vlada izdaja na ljud-
stvo vsakovrstne pozive, da bi po-
stalo bolj patriotično, da bi za-
vrglo umijska pravila in pomno-
žilo oboroženo moč dežele. Vse
hoče izvelič iz ubogega ljudstva,
za fabrikante, ki kujejo milijone
iz njenih postav in določb, se pa
niti ne zmenijo in jim celo gre v ve-
liko slučaj na roko. Če bi bila

vlada pametna, bi napravila kra-
tek proces; zaplenila bi vse zaloge
čaja in tobaka. Tako bi imela
že vsaj ona dobiček, ne pa kapita-
listi.

Toda, kakor rečeno, tako ni sa-
mo v Angliji, pač pa po vseh drža-
vah, ki so zapletene v sedanjo
vojno. Nikdo se ne zmenja za ubo-
ge reveže, ki trpe lakoto in preli-
vajo kri za kronano gospodo,
ampak vsak, kdor le more, jih
odira in hoče napraviti z njihovo
pomočjo kolikor mogoče velik do-
biček.

V vseh deželah se bavijo te hi-
jene s takim umazaniam delom.
Koliko časa bo ljudstvo vse to
mirno gledalo, koliko časa se bo
pustilo na ta nesramen način iz-
koriščati in voditi za nos?

Neki prijatelj našega lista nam
je poslal izresek iz časopisa "The
Pittsburgh Press" ter lakonično
vprašanje: — Poznate mogoče ta
dva "Srba" iz Knežaka na No-
trajnskem?

Ta dva "Srba" nista nihče
drugi kot brata Trošt, ki se izda-
jata sedaj za polnokrvna Srba.
doma nekje na srbski meji, kjer
žive sami Srbi. Večjeje blufu si
človek ne more predstavljati.
Pred letom dni pa je isti Ruda
Trošt klečelplazil krog newyor-
ških Nemcev ter se izdajal za
"slavnega dunajskega baritoni-
sta", dočim je faktum, da ni niti
baritonist, temveč ubogi diletant,
ki je lahko na vse prej ponosen
kot na svoj glas. Ljudem v Pitts-
burghu pa dober apetit...

"Narodni Vestnik" ima na čet-
rti strani članek, v katerem "po-
jasnjuje" izdajstvo, katerega je
vprizoril bolgarski "car" nad
Rusijo in bolgarskim narodom.
Na isti strani pa ima sliko, pod
katero stoji zapisano, da mora
2,000,000 Armencev zapustiti ro-
dno grudo, menda radi prevelike
finise in obzirnosti od strani Tur-
kov. Na eni strani satrapi švab-
skemu prismojenemu, ki je ujel
bolgarski narod v svoje mreže, a
na isti se zgraža nad Turčijo, ki
hoče z ognjem in mečem uničiti
celi narod. Konsekvence pa osta-
ne lahko za baro, nekje v Du-
luthu.

Dopisi.

Brocklyn, N. Y. — Pred krat-
kim je umrl v Metropolitan bol-
nišnici na Blackwells Islandu 29-
letni rojak Ivan Marincec, doma
iz Mrave, okraj Kočevje na Do-
lenjskem. Pokopali smo ga v čet-
rtke, dne 7. oktobra, na pokopali-
šču sv. Trojice v Brooklynu. V
stari domovini zapuša mater in
enega brata, tukaj pa nekaj dalj-
nih sorodnikov. Bolehal je že več
mesecev na sušici. Bil je član
društva sv. Petra št. 50 J. S. K.
Jednote, katero mu je priredilo
dostojen pogreb. Društvenikom
je žal, da so ga izgubili, ker je bil
tihega in mirnega značaja. Bodi
mu lahka tuja zemlja! — Poro-
čevalce.

Moon Run, Pa. — Z delom gre
še precej dobro, samo delo se tež-
ko dobi, zato pa ne svetujem ro-
jakom sem hoditi. — Na društven-
nem polju prav dobro napreduje-
mo. Imamo šest društev, ki so vsa
na dobrem stališču. Rokaji, pri-
stopajte v društva, ker nikdo ne
ve, kje ga čaka nesreča. — Pred
kratkim sta nas obiskala brata
Trošt in priredila koncert. Pred
koncertom sta se še malo sprla z
nam, ker nista mogla dobiti tak-
oj dvorane. Usmilil se ju je go-
spod Ignacij Podvasnik in plačal
zanjo dvorano. Rekla sta, da bi
lahko sama plačala, toda nimata
navade nositi seboj toliko denar-
ja (1). Prepričan sem, da v našo
naselbino ne bosta več prišla. Po-
zdrav! — A. K.

Steelton, Pa. — V nedeljo, dne
10. oktobra je bil žalosten dan za
nas. Gospod župnik F. J. Azbe
nam je v cerkvi sporočil, da nas
bo zapustil. Ta nepričakovana
novica je tako uplivala na nas,
da ni skoro nobeno ok oostalo su-
ho. Na veliki petek leta 1902 je
prišel Rev. Azbe v našo naselbino.
Takrat smo bili še Slovenci in
Hrvat skupaj v eni župniji in
smo imeli čisto malo cerkvice, ka-
katero smo kupili od protestantov
za \$1200. Ko je prišel Rev. Azbe,
je začela župnija hitro naraščati.
Poleg cerkve je kupil 12 lotov
ter postavil nanje samostan in
šolo, katere je stala \$8000. Po
preteku sedmih let smo se morali
ločiti od Hrvatov, ker že ni bilo
prostora za vse. Rev. Azbe je na-
to začel župnijo sv. Petra. V teku
enega leta smo postavili krasno,

židano cerkev z zvonom, v ka-
terem so trije zvonomi. Razen te-
ga imamo tudi samostan in šolo.
Rev. Azbe je ustanovil tudi več
društev, za kar se mu pristočno za-
hvaljujemo. Gospodu župniku,
katerega se bomo vedno spomi-
njali, želimo veliko uspeha pri
njegovem nadaljnjem delu. —
Župljani slovenske cerkve sv.
Petra.

Brez volje.

(Nadaljevanje.)

Zunaj je tema, da bi jo skoraj
lahko prijel. Iz premogovega
dimu se je namreč naredila težka
megla, da nobena zvezda ni pre-
drta debelega platna. Le tam od
Kurje vasi svetlikajo rdeči ognji
in delajo velike kolobarje.

Noben človeški glas ne živi na-
okolo. Odmeva le drdranje pota-
ček ali huntu, ki samotež vozijo
prijem na postajo, kjer jih pre-
obračajo in tako izpraznjujejo v
lore. Žvižgajo stroji, ki proti
strmem nazaj vlačijo cele procesi-
je praznih vozov. Pri gostilni
"K sahtu" — ali podomače so
rekli "Pri lepi vdovi" — pokajo
planke, kamenje brni, šipe zveni-
jo na tla. A po cesti prideta me-
dicinen Pavlu nasproti dve krde-
li, eno skrajno na levi, drugo na
desni.

"Čeprav sem ravnateljev sin,
bolje, da se jim izognem. Sicer so
mirne duše, ljudstvo brez volje."
Pavel Pregelj je včasih mislil
nepričakovano bistro. Nekdaj je
na gimnaziji osupnil veroučitelja.
"Dozdeva se mi, da vsi dokazi,
da je Bog, pričajo le, da se naha-
ja ideja o nekem najvišjem bitju,
katero pa nam ostane neznanu."
Profesor mu je seveda ovrgel
ta ugovor:

"Vsak učinek zahteva svoj za-
dostni vzrok, in sicer bistveno
minljivih, nepopolnih, končnih
stvari sklepamo na neminljivo,
najpopolnejše, neskončno bitje.
Iz bistva stvari torej na bistvo
božje!"

To noč je bil Pavel Pregelj zo-
pet filozofsko navdahnjen.
"Da! Ljudstvo brez volje!"
ponavlja, kakor bi se veselil pri-
ličnega izraza. "Kapitalu so bla-
go... Le kadar jih obsede hudič
pijanosti, takrat so trmasti do
upora..."

Pavel se pomakne nad cesto na
pešpot. Ponočnjaki pridejo nje-
mu navstric. Nekdo si prižiga ci-
garetko. Pri svitu Pavel zapazi,
da nosijo tik pri tleh poez dolga
drog. Sleherni, ki jih sreča, mora
pasti čez ta napotek.

Skoraj s strahom pohiti Pavel
domov. Čez opuščen vinograd te-
če, da pride k nadvoriščnim vra-
tom očetove vile.

Pod skalo žaluje zaostali črčki
zateglo, v presledkih:
"Črčrč... črčrč... črčrč..."
A njegovega prijatelja ne bo
več nazaj — vinskega trsa!...

II.

Drugo jutro je sonce že dolgo
mežikalo v spalnico, ko se Pavel
prebudi. Sončrak je po izbici, le
pri drugem oknu leži svetlobna
mreža po parketu. Rolet niso
spuščene, ampak samo žaluzije so
priprte. Nanje je ravnokar prile-
tel tčiek, a hipno odbežal kakor
spomin. Od umivalnika diši novo
vijolično milo prijetno, slastno,
opojno.

"O, magični raport dišav! Kje
sem že duhal isto vonjavo?"
V glavi se mu jasni. Pred oči
mu priplava sladko deklislo lice.
"Res!... Julija je ime..."
Zakaj nisem jaz Romeo?... Ven-
dar imena govore o sreči in ne-
sreči. Morebiti bo ta Julija sreča
za Pavla...

Vseučilišnik še nikdar ni oku-
sil take srčne sladkosti. Na gim-
naziji se je bil res zagledal v de-
klislo meščanske šole, da se je ho-
tel z nekim realcem dvobojevati
za obojevano kratkokrilnico, a
to, vse to je bila igrača.

"Kaj pa Analijsa?" se vpraša
Pavel sam in obrne v posteljo.
Mačeha jo hvali in mu jo sili
za nevesto, češ, da se njen plemen-
iti naslov sliši vse drugače, ka-
kor druga neslana plebejska ime-
na. Prijatelj ga dražijo s senti-
mentalnostmi. Njegov sošolec Ce-
ljak, sedaj bogoslovec, se je po-
šalil nekdanj na vlaku:

"Malka, hebrejska beseda, po-
meni kraljica!"

"A nikdar nje, nikdar!"...
Ta gospodična prinese o svojih
posetih neštete vzorce bluze in
krila. Ko preneha govoriti o mo-
di, začne o glasbi. Prisrede včasih
tudi k glasovirju, udarja na tip-
ke ter deklamuje: "Be-a-ce-hal!
Be-a-ce-hal!" Hoče igrati Bacho-

vo fugo. A pri tretjem taktu pre-
neha in začne od spredaj svojo
narobespretnost. S Pavlom govori
le kaj malega, a tembolj ga gle-
da, gleda kakor bazilik z mo-
krotnimi očmi, ki medljivo zdaj
svetlo-modro, zdaj morsko-temno.
Najrajši jo vidi, ko se posavlja,
a še takrat šine njemu zoprn duh
od nje.

"Brrr... brrr... Amalijsa nika-
dar!"
Njegova duša sveti pri Juliji.
Njo mora videti še danes. Ta mi-
sel ga vrže z blazin.

Čez petnajst minut se že izpre-
haja proti Travežu. Ponoči je bi-
lo; zatorej zrak diši po ozonu.
Cesta je preprežena s svežimi
mlakami. Po nebu letijo cvetoči
oblaki. A reka sredi doline se gr-
banči v drobni valčkih in mla-
čen vetrič, poljub dveh najčistej-
ših elementov — vode in zraka —
valovito skače po žitu in travi.

Od Kurje vasi priropotajo na-
loženi hunti čez most ter se gib-
ljejo kakor stonoge na ozkotirni-
ci tik vzne ceste. V tem hipu pri-
drta tudi koleselj iz Traveža.
"Jezus, Marija!"

Pavel priskoči, obdrži konja,
da se hlapec pobere s tal. Iz jar-
ka se vzdigneta dve gospodični,
bledi kakor stena. A tretja leži
nezavestna.

"Julija!"...
Pod obokanimi obrvmi so se
vdrele oči; iz ust puhtijo mehurč-
ki; iz rane na glavi leze kri; gib-
ljive nosnice so oplaknile.

"Julija!"...
Pavel jo rahlo prime za roke in
jo privzdigne, da omogoči umet-
no dihanje. Spremljevalki odpi-
rata korzet.

"O, sveta Porodnica, ta ne-
sreča!"
Pavel jima izroči svoj posel in
hiti s klobukom po studenčico
ter izpira ponesrečenki rano. Ne-
kaj krvi je že poteklo po razvitih
kitah, ki se vidijo kakor poseja-
ne z rubini. Svetla kapljica vode
pa se potoci v uho, da je videti
kakor školjka z biserjem.

Julija vzdihne globoko, malo
pogleda, a takoj zapre trepalnice.
"Rahlo na voz! Držita jo ve-
dve!"

Pavel je prisedel k hlapcu in
mu vzel vaje. "Moj Bog, moj Bog!" terna
mati Sušarka, ko nesajo Julijo v
hišo. "Zamerili smo se Bogu in
ljudem..."

"Hitro po zdravnika!" zapove-
duje Pavel hlapcu.
"Kazen božja... kazen božja!"
Prosila sem ga, naj ne da tem
brezvercem prostora. Ni me slu-
šal in že je nesreča tu..."
Mati zakrije lice, zadržati, da ji
solze kakor vinske jagode polzijo
med prsti.

"O, zakaj je hotela naju dve
spremljati!" zdihujeta gospodič-
ni. "Najbrž je zletela na kilome-
trski kamen, ki je prav tam ka-
zal številko 13..."

Pavel molče odrija Juliji zmoe-
žnate kodre s sene. Gospodični o-
žemata obkladke bolnici za na
glavo.

"Včeraj sem prišla na veselico,
danes pojdem morebiti od mrtva-
škega odra..."

"A pri nas smo imeli tombolo
gasilnega društva. Na njeno va-
bilo sem pa šla sem. Zakaj nisem
ostala doma..."

"Vedela sem, da bo nesreča,"
reče mati ter se vzravna s poste-
lje, na katero se je bila sklonila.
"Kaj mislite, mati?" vpraša
Pavel sočutno.

"Oh, moj mož je obljubil soci-
jalnim demokratom prostor. Ni-
kjer ga niso dobili. Odslej bodo
pod našim kozolecem sklicevali
shode vsako nedeljo. Mož se je
hotel maščevati nad premogoko-
pi. Pred petnajstimi leti mu je na
sahti zdrobilo nogo. Zato dobiva
pokojsnine letnih dvanajst goldi-
narjev..."

"Prepilo!"
"Če že delati ne more, oh, da
bi vsaj ne pil! Po palici krevlja
v krmo in ga ves ljubi dan in
domov. Tako je ena nesreča pri-
peljala drugo..."

Pavel si pomaga s pregovorom:
"Kadar žalost do vrha prikipi,
se veselje že glasi!"

"Oh, moje veselje so vzeli tči-
selci, pa se niso več vrnili nazaj.
Moja žalost pa leži tam..."
Pokazala je na stransko čum-
nato, odkoder se je slišalo smrče-
nje. Mož je prespaval svojo pija-
nost.

"Prinesla sem lepo doto k hiši,
a zdaj nas hočejo rubiti... Bil je
pri nas angel sreče, ko je mož slu-
žil pri rudniku, a jaz sem oskrbo-
vala posestvece. Neko nedeljo pa
je mož ploh stisnil in zlomil no-
vo. Od tedaj je bežal blagoslov
od nas..."

Koleselj se ustavi pred hišo.
Pavel urno stisne Sušarki svojo

denarnico v roko. V tem hipu se
prikaže med vrati dr. Rosenstein.
"Kaj bova dva zdravnika tu-
kaj?"

"Ne segam v vaš posel, gospod
doktor. Le to bolnico priporo-
čam..."

"Ze vem, ze vem!"
Zdravnik preiskuje Julijo.
"Ali je kaj bljuvala?"
"Ne!"

"No, možganov si ni pretresla,
dasi je rana precejšnja."
Pavel spremlja doktorja. Vese-
lje in žalost mu trepetata v duši.
Nesreča mu je omogočila naglo
svidenje.

"Gospod doktor, ali ni nič ne-
varnega?" vpraša Pavel navidez
mehanično, da prikrije prava ču-
stva.

"Resnično ne!... Ali me spreml-
jate v Kurjo vas? Tod greva po
bližnjici."

"Prosim!"

(Pride še.)

Zasedanje mirovnega kongresa.
San Francisco, Cal., 13. okt.

Po sprejemu mirovnega progra-
ma, v katerem se pozivlje pred-
sednika, naj skupno z nevtralnimi
narodni v Evropi nastopi za
mir, se je zaključil danes med-
narodni mirovni kongres. Izvolilo
se je dr. N. Jordana, predsednika
kongresa ter kancelarja Stanford
vseučilišča, da predloži pred-
sedniku dotično peticijo.

Bivši avstrijski poslanik Dumba
na Angleskem.

London, Anglija, 13. oktobra.
Parnik "Nieuw Amsterdam", na
katerem se nahaja odpoklicani
avstrijski poslanik dr. Konstan-
tin Dumba, je dospel danes v Fal-
mouth. Nobenemu človeku se ni
dovolilo, da bi šel na krov parni-
ka. Dumba je ostal na ladji ter
bo potoval preko Holandske in
Nemčije v Avstrije.

Zvezni transportni parnik za Ar-
menec.

Norfolk, Va., 13. oktobra.
Zvezni transportni parnik "Cae-
sar" je odplul včeraj od tukaj v
Sredozemsko morje in Madeiro z
nalogo, da vzame na krov Arme-
nce, ki hočejo priti na varno, od
turških pristanišč. Parnik ima na
krovu premog za zvezne bojne la-
dije v Sredozemskem morju.

Jagow glede nevtralnosti.

Berlin, Nemčija, 13. okt. — V
nekem pogovoru s poročevalcem
United Press je izjavil nemški mi-
nister za zunanje zadeve, Jagow,
da je bilo ogročenje Anglije gle-
de upada v Belgijo zelo umetno
ter da se isti ljudje sedaj nič ne
brigajo za to, da so zavezniki iz-
krcali svoje čete v Grški.

Streliški jarki okoli Londona.

"Nene" "Zuercher Zeitung"
objavlja iz Londona sledeče poro-
čilo:

Angleška admiraliteta ne iz-
ključuje možnosti, da se Nemei
izkrcajo na Angleskem. Okoli Lon-
dona grade zato strelske jarke in
utrdbe, ki izpopolnjujejo že izve-
dene varnostne odredbe na dru-
gih točkah obrežja. Admiraliteta
hoče tudi moč angleške mornarice
povišati in hoče za to povišati šte-
vilo mornarjev od 250,000 na 300
tisoč mož.

Vprašanje rekrutiranja v An-
gliji.

London, Anglija, 14. oktobra.
Glede vprašanja prisilne vojaške
službe se ni tudi v včerajšnji seji
kabineta doseglo nobenega spo-
razuma. V tozadnjih poročilih,
katera se je objavilo, se glasi, da
je vojni minister, Lord Kitchener,
za prisilno konskripcijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Panslavist, Sheboygan, Wis. —
Ali ste dobro prečitali včerajšnjo
"listnico"? Če je niste, vam sve-
tuje, da jo prečitajte. Pristav-
ljamo samo to, da ima urednik
pravico dopis popraviti, kaj izpu-
stili ali pridjati. S tem naj bo ko-
nece te debate.

Iščem rojaka LOUIS PAVŠIČA,
podomače Kramarjev Lojzel iz
Bučke na Dolenskem. Imam za
njega jako važna poročila, zato
naj se mi oglasi, ali pa če kdo
ve, naj mi javi njegov naslov.
Reza Potočar, Box 73, Lansing,
Ohio.

MAZNANILO.

Rojakom v Lorain, Ohio, in o-
kolici naznanjam, da jih bo ob-
iskal naš zastopnik

JOHN KUMBE,

ki je pooblaščen pobirati naroč-
nino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem

Upravitelj Glas Naroda,

Slovensko katoliško

podp. društvo

svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POBOTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kan.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 523 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greefield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II

Naborjet in Predil.

(Zgodovinski spominki).

Ob koroških zatvornih utrdbah pri Naborjetu in Predelu, ki imata v sedanji vojni z Italijo pač zopet veliko nalogo, so se, kakor znano, že leta 1809, vršili junaški boji med avstrijsko armado in Francozi, ki so iz Gorenje Italije vpadali na Koroško. Ob obeh utrdbah so junaškim branilcem napravili spomenika: ob vznožju piramide in rezanega kamena umirajoč lev s sulico v prsih. Čeprav sta bili zatvornici takrat zgrajeni samo iz skalovja, zemlje in lesa, so imeli napadalci z njima mnogo opraviti in sta jim prizadeli mnogo žrtev, to pa, kakor pravi neki zgodovinar, vsled tega, ker so stali na utrdbah možje, katerih pogum je vedel izdal nego braniki, ki so jih obdajali.

Zatvornica Naborjet, ki jo je zgradil in pozneje branil ženiški stotnik Hensel, je bila v strateškem oziru važnejša.

Ob prvem napadu 15. maja leta 1809 ponoči so imeli Francozi toliko izgub, da je bilo v Naborjetu, ki so ga bili Francozi že prej zasedli, več hiš kmalu polnih ranjencev. Drugi dan so Francozi napravili naskok, ob katerem so, kakor pravi zgodovinar, "od gorovja odmevali kriki napadalcev in se od skal odbijajo grmenje topov."

Ponovno je prišel francoski posredovalec ter od poveljnika majhne posadke zahteval, naj kladari (iz hlapov zbiti utrdbi) preda. Branilci pa, ki so imeli ukaz, da na umikajočo se našo armado pristajajočega sovražnika čim dalje zadržujejo, so pogajanja odklonili ter ob poveljniku izredno sposobnega nadvojvode Raucha začeli iznova s tako silo streljati, da so sovražniki padali kakor v snop. Po velikanskih žrtvah so Francozi končno sklenili utrdbe obiti in so v ta namen že pričeli graditi pot skozi Vrzel. Krog polnoči pred 17. majem so poizku silili se en napad.

Branitelji je bilo zmanjkalo svetelnih krogel, da bi mogli tarče prepoznati. Zato je Jernej Burgstaller pogumno skočil iz okopa, se priplazil k plavžu nasproti utrdbe ter posiljeval zažgal. Kmalu je bilo strelisce razsvetljeno kakor ob blem dnevu in z dobro merjenimi strelji so naši odbili tretji naskok Francozov, ki so imeli zopet velikanske izgube. Ker se je pa sovražniku posrečilo, da je ponoči spravljal čete čez gorovje v Koroško dolino, je bila utrdba tretji dan dočela obkoljevanje. Valovi napadajočih čet so se sicer še ponovno razbili ob junaškem braniku in novi kupi mrlincev so pokrili torišče, toda končno se je sovražnik kmalu sponeslo, da so iz Ukov prišli na višine nad utrdbo in v njo samo.

Hensel je padel med prvimi; pričelo se je neusmiljeno mesarsko klanje, mož proti možu. Višji oguzar Rauch je še v zadnjem hipu spustil čelo točo granat in kartec v Naborjet, da bi ovrl prihanje novih rezerv, in vas je, razen desetorice hiš, zgorela. Samo zadnji dan je stal Francoze pri Naborjetu 1300 mož. Vrli nadvojvoda, ki si je komaj rešil življenje, je podkralju, ki ga je vprašal, kako je mogla tako majhna četa — približno 290 mož — tvegati boj proti celi armadi, odgovoril: "Dober vojak se spominja samo svoje dolžnosti, ne misli na prejšnje." Ta prav vojaški odgovor je rešil Raucha življenje.

Tudi branitelji Predelske zatvore kljub opetovanemu posredovanju parlamentarjev se niso predali; tudi tu je vodila pot na Koroško čez kupe junakov. 5000—6000 mož je z vseh strani naskakovalo lesene utrdbe. Tudi tu je doživel sovražnik v ponovnih naskokih prvo nezadovoljstvo: posadki težke iz gube, dokler se mu ni končno posrečilo, da je prišel na višine nad kladaro in jo od tam z večji gorečih bakelj zažgal. Predno je dosegel plamen srambo za smodnik je skočil stotnik Hermann na čelu še sposobnih vojakov iz kladare ter se skušal prebiti. Pa kakor njegov tovariš stotnik Hensel, je tudi Hermann obležal z večino vrlih vojakov pod bodljaji in udarci sovražnih čet na bojišču.

Veliko boljše.

Gospa: — Slišite, Urška, kje pa Vi izveste vse te novice? Jaz sem vam vendar odločno prepovedala postajanje po stopnicah, pred hišo in tako dalje.

Služnica: — Saj nič ne postajam — zdaj se s prijateljicami kar telefonično pomenimo.

Pri armadi ob Soči.

Tajni svetnik Frančišek pl. Boglar, državni tajnik izven sl., član ogrske državne zbornice, piše v listu "Neue Freie Presse":

Že več dni je tega, kar sem gledal, kako se Soča leskeče morju nasproti: pred seboj sem imel Gorico in Doberdobsko planoto. Vrnil sem se domov iz srede onega dela avstrijske armade, ki je tako srečno, da more po zgledu in na način naših prednikov obračunati z Italijani. Po več dneh pa še vendar nisem mogel obvladati veselo ganjenosti, ki se me je bila polastila, ko sem gledal vse to, kar se tam doli vrši. Pred menoj stoje sijajni paladini Radetzkega in nadvojvode Albrehta, in navdušenje mladih vojaških let me objema. Čar, ki mi ne zapusti. In enako se godi vsem, ki sem jih videl tam doli na Gorickem: o tem sem se prepričal na Koroški fronti in tako je na Tirolskem.

Nekaj posebnega je z našo armado. Z ono trdno, zvesto, vrlo armado, ki, kakor se tam doli zopet vidi, nima para glede udarnosti in poguma. Ravno, ko sem prihajal iz Doberdobsko-Komenske planote nizdol, sem čital v Hoeflerjevem poročilu o drugi bitki pri Gorici skromno opazko, da bo šele zgodovina znala prav ceniti del naših zmagovitih čet in njih voditeljev. Tako je! Tudi zgodovina še ima izreči svojo besedo, in ona ne bo beležila samo sijajnega čina našega orožja, marveč bo obenem nanj kazala tudi kot najbližji zgled te svetovne vojne in vojne zgodovine sloh, kar se tiče vne umetnosti in absolutne hrabrosti. Niso bili preprosti, vrli vojak, ki so tam doli zmagali večkratno premoč; tam so se borili in se bore, — to bo priznal kdor pozna in zna ceniti razmere — antiki junaki. Dvigal pa jih je kvišku stari, podedovani vojaški duh armade, ki upravlja na teh bojiščih pogladi najlepše cvetje. Ta duh je, vsled katerega pomeni število naših bataljonov ob Soči premoč proti sovražnikovem. Tega duha sovražnik v svojem računu ni upošteval, ko je njegova verolomna roka potegnila meč proti nam.

Mislil si je, da je današnji rod že pozabil sporečila svojih prednikov, a moral se je prepričati o posebnosti naše armade, ki se zvesto oklepa tradicij, čeprav je postala ljudska armada in pristopala ljudskemu duhu. Da se zvesto drži zlasti onih tradicij, ki so v zvezi z zmagovitimi vojnami proti Italiji! Tako je duh Radeckega še sedaj Italiji nevaren. Čez četrte ure, kar si doli, spoznaš, da se o zračje starih zmag še ni razblinilo, da nas še vedno ozko sklepa in — za to gre hvala voditeljem in častniškemu zboru — še vedno vznbuja navdušenje med vojniki. Ponosen in vesel postanem, če prehodim naše črte ob Soči in ob jugozapadni fronti ter vidim, da so tam utaborjeni narodi Avstrije in Ogrske vsi ene misli in enega srca, polnega jeze in zaničevanja napram verolomnemu nasprotniku.

Vedno mi bode v dragem spominu ure, ki sem jih preživel v častnem krogu armade ob Soči. Skoda, da razmere sedaj ne dopuščajo, da bi človek vse to povedal, vse o rečeh in osebah, kar bi hotel. Tako rad bi predložil vse to zanimive vtise, ki sem jih dobil na svojih poteh od glavnega stana do fronte ter z leve in desne in ki so, ako je to sploh mogoče, moje občudovanje za našo armado, še dvignili. Začel sem razumeti, in to bi spoznal tudi kdorkoli drugi, da stoji sovražnik vključ svojih velikih premoči tedne in mesece kakor onemogel pred nami in da ga vsak gibljaj stane potoke krvi. Ni mogoče drugače, ko ima pred seboj armado, kakor je naša ob Soči. Če jo prehodiš, se ti zdi, da si sredi visoke šole, ki goji vojaške vrline in jih pusti dozorevati do sadja. Prostorene razmere in mreža občil so take, da opazovalcu ne uide noben važnejši moment. Bojišče je pred seboj kakor na dlani. Zdi se ti, kakor da čitaš v učni knjigi vojne zgodovine. Hodiš po stezah redu, samozavesti in neomajnega zaupanja na zmago. Najboljše označje položaja to, kako se počuti armada in vsak posamezni vojak. Obrazi vojakov se takorekoč svetijo samozavesti; pridejane sta vesel mir in zadovoljnost. Če bi tu pa tam ne srečavali transportov ranjencev, bi skoraj mislili, da se nahajamo na skrbno urejnim maneverskem svetu. Vrh tega povsod znaki zdrave, samo po sebi razumljive discipline, kar človeka prijetno dirne. Na poti v Gorico smo prišli mimo več

delka Bosencev, ki so počivali. Po napornih bojih so jih bili izmenjali. Vsi so ustali kakor en mož, da pozdravijo častnike, ki so se naglo vozili mimo njih. Ni trenjskega voza, da bi kočijaž ne obrnil strumno svoje glave v pozdrav. Tako mala znamenja govore cele knjige. Enak sveži vojaški duh se opaža pri vseh ob cestah zaposlenih delavskih oddelkih in pri raznih ob strani nameščenih zavodih. Vse moštvo je dobro opremljeno. Vprežila in tovorna živina dobro rejena. Ojačena, sveža krvela iz domovine hitre prepevajo v naroč gromenju topov, ki je stalno in močno, kakor da delujejo orjaške strojne puške. Vse čedno, kakor da gre na svatbo!

Kdor bi hotel spoznati ostro zarisanost, tipično sliko naše armade, bi moral semkaj priti. Skoda, da te slike ne more zaščititi svinčnik, da bi jo predložil vsem v domovini, ter jim razveselil srca. Pa tudi če bi se to dalo spraviti v primerno obliko, enega momenta bi ne bilo mogoče, najzanimivejšega, najučinkovitejšega: absolutni mir, zvest, da je vse tako, kakor je, potrebno in razumljivo! Ta zvestost, se kaže pri vseh in pri vsem. Zdi se ti, kakor da v tem taboru še nikoli niso slišali besede "živci" in kakor da jim je gromenju topov le odmev nevihte z gora. Ta "brezživčnost" se razširja od armanega poveljstva dalje do najsprednejše straže. Železni mir in zaupanje svetlega generala, ki armadi naučuje, sta prekrasila slehernega vojaka. Pri tej krasni armadi je vse kakor iz enega liva.

To so spoznali in vpoštevali tudi v zaledju. Še bolj pa bi znali vse to ceniti, če bi poznali težkoče, ki jih mora armada premagovati. V tem pogledu so pri nas doma mnogokrat napačni nazori; nekaterniki mislijo celo, da ima naša armada ob Soči in na jugozapadni fronti sploh opraviti z igračo, z otročarijo. Pa se zelo zelo motijo. Delo, ki je imajo opraviti tu naše junaške čete, je trdo, zelo trdo in krvavo, hujše, kakor je bilo v najbolj vročih dneh na severnem bojišču.

Predvsem nasprotnik nikakor ni tak slabše, kakor ga mnogokrat predčujejo, marveč za smrti mirno gledati v obraz. Tako se je zgodilo šele zadnje dni, da je bil večji oddelek berzalarjev obklopljen, in ko so ga pozvali, da bi se predal, je rajši, kakor da bi to storil, padel v boju do zadnjega moža. Pehota, celo mobilna milica je včasih pri napadih celo navdušena in živahna. Častniki ji dajejo najlepši zgled ter se izpostavljajo na najnevarnejših mestih. To dokazujejo visoke izgube na častnikih. Zlasti sta pehota in milica razpoloženi za napredovanje v gostih vrstah. Dobro in močno je to pomenljivo, zlasti težko, ki se vrhu tega še dela, kakor da se zaloge njenega streliva ne bado izčrpali. In zelo dobro je bilo pripravljeno zrakoplovstvo, ki so vranjniku, kar se tiče proizvodnje in službe, izborni služji. V ranih urah vidite, kako odhite z obeh taborišč cele vrste letalcev in kako se na obeh straneh kvišku dvigajo pripeti zrakoplovi. Razum bomb meče sovražnik rad iz zraka tudi jednake pušice, a ne na pravi mnogo kvara. Kakor sem slišal, so ogromne množice pušic, ki so jih zmetali z zrakoplovov in letal, le nezadovoljno samo dva huzarja in ubile dva konja. Pred našim topništvom pa imajo italijanski letalci strah ali spoštovanje. Imel sem priliko videti dvokrilnik, ki ga je bil tretji šrapnel položil na tla. Eden letalec — častnikov je bil popolnoma ožgan v ogelje, dočim je bil drugi iz velike višine skočil na tla, kamor je priletel kot krvav kup mesa in kosti. Letalo je padlo blizu Doberdoba med najljubšim topovskim bojem, pred očmi cele bojne fronte. Bil je baje poseben prizor. Ko se je spoznalo, da ima letalo težave, so topovi na obeh straneh umolknilo ter molčali, dokler se ni usoda letalcev odločila. — Tu di merodajne osebe so se mi o nasprotniku izražale z besedami pri znanja. Videl sem sam tudi ujetnike. Neki oddelek sem srečal, ko so ga huzarji eskortirali s fronte. Može so napravili name prav dober vtis; bili so čedno oblečeni držali so se resno, vojaško. Slabši vtis so napravili ujetniki, ki sem jih videl za fronto v veliki skupini. Častniki in moštvo, deloma ranjeni. Večinoma so bili to mladi, slabotni ljudje, med njimi tudi tipični obrazi "lazzaronov" in nekaj "lepih Italijanov". Najlepši se mi je med njimi zdel mlad duhovnik, ki je uvrščen kot sanitetni vojak ter sedaj streže svojemu tovarišu, a jih tu

di spoveduje in jim bere sv. mašo. En ujetnik je bil 49 let star, drugi celo 67. Čokat moč s sivo glavo in brado ter prav dobrodušnega obraza. "Kako pa pridete vi tu sem?" sem ga moral nehoti vprašati. "Bože moj, signore, človek nikoli ne neha neumnosti delati!"

Kakor rečeno, vse drugo prej kakor igrača je to, kar se ob Soči vrši. Opraviti imamo z glavno vojsko vesile, z armado, ki se je mogla mesece in mesece za vojno pripravljati. Voditelji in moštvo so imeli v Ljubiji priliko, da so si nabrali vojnih izkušenj, da so videli umirati! Častniki so uživali moderno vojaško izobrazbo, in armada ima vsa novodobna tehnična vojna sredstva v bogati meri na razpolago. Temu je pristeti še številni premoči. Delo more biti torej samo zelo trdo.

Toliko večja pa je čast, ki gre zmagovalem pri Gorici. Izborni general, ki je te bitke vodil, je po pravici rekel v svojem povelju na armado, da se bodo še otroci in otroci otroci teh junaških borev ponasli s svojim očeti in dedi. Vsa čast armadi ob Soči, ki tako sveže in samozavestno, da je ves svet občuduje, že mesece, vsak dan bolj krvavo zavrača nezvesto italijo od vrat v našo domovino. Pred vsemi pa vsa čast junakom pri Doberdobi in Podgori, ki leže tam na golem kamenitem Krasu v neprestanem ognju iz stolet najtežjih topov in v toči odkrhnjenega skalovja, pa ne poznajo druge misli in želje, nego to, da bi mogli zopet navallati na sovražnika. To jim je počitek in oddih! Tu leže, — večinoma so jim lastne prsi edini zaklon, — in kadar hočejo te nesebične moči po nadloveskih naporih in neizčrpenem pomankanju zamenjati, prosijo, da bi smeli ostati!

Stejem si v srečo, da sem videl to armado ter se v njeni sredi prepričal, da je ne more nihče premagati, marveč da mora, da bo zmagala ona.

S koroške fronte.

Poročevalec "Pester Lloyd" piše:

Na koroški fronti se je bojna delavnost udi v zadnjih dneh omajala zgolj na močnejši ali slabšeje topovske boje. Iz dober maskiranih postojank, na 10 do 13 km daleč obstreljujejo avstro-ogrske in italijanski topovi drug drugega z občudovanja vredno točnostjo. Neprestane strašne detonacije pretresajo zrak v dolinah in v stokratnem odmevu odbijajo od gorskih sten. Z opazovalnega stališča na skalnem grebenu imam krasen razgled v dolino, ki tvori vpadno bazo Italijanov. Pred menoj in za menoj, na desno in levo se neprestano razpokavajo granate in bombe. Ko opazujem učinek strelav, moram glavo obračati na vse strani. Sedaj opazim tu, sedaj tam oblake dima. Enkrat bele potem črno kadeče se, in šele po nekaj sekundah zaslišim strašno detonacijo. Potem čez nekaj trenutkov se dim dvigne višje. Kosi skal in smrekovje debela lete v zrak, debele skale in pešeni pla zovi zgrme nenadoma v globocino in v potegnejo za seboj cele vrste drevja. Sedaj treščijo v globocino drevesa skla z ostrim treskom ob skalno steno. Razbije se na sto kosov in šumeč se taklja sedaj to kamenje dalje v dolino. Še dolgo slišim bobnenje donenje, ki je spremlja bogve kolikokratni odmev prve eksplozije.

Komaj si s težavo opomorem od prvega vtisa, zatuli v zraku živajoč, lajajoč zvok. Nekje se dvigne majhen oblak dima, ki mu zopet sledi strašna eksplozija. Nehote potegnem glavo tesneje med rame; ali ne bo granata udarila kje v moji neposredni bližini? Gore krog in krog mene so tako tajinstvene, tako potuhnjeno skrivajo morilna orodja. Skalni orjaki se krog in krog dvigajo proti rebu, cel venec. Deloma pripadajo monarhiji, deloma pa stoji že na italijanskih tleh. Ob mojih nogah najlepša pokrajinska slika. Krasne majhne vasi, ljubke, kakor bi jih bil iz skatljive vzel; mimo njih teko gorski potoki, ki se bleste v solnčnem sijaju. V vseh teh vaseh se na sredi dviga cerkev s križem vrh zvonika, ki še vedno oznanja večni mir ljubceznih do bližnjega.

Spodaj v dolini stoji na ozkem pomolu fort Hensel, cilj italijanske artilerije. Od začetka vojne ga italijanski topovi trajno obstreljujejo. Kljub temu se drži z bajno trdovratnostjo in z neomajno vneto odgovarja sovražnim topovom. Gozdi krog njega so postali

goli, gorski potok se je obrnil s svojim tokom v drugo smer, njegove bregove so granate dočela razcefrale. Če tu in tam nastane kratek odmor v streljanju, pobirajo naši vojniki tisoče postvri in drugih rib, ki jih je pokončal artilerijski boj. Gladka trata pod vrtom je kakor preorana. Na stotine volčjih jam so tod izkopale granate. Iz naše višine se vidi vse to kakor s čakami pokrit list zelenega šolskega zvezka.

Tudi najmanjše vasi tu doli so vsled topovskega boja tožko trpele. Veliko hiš so zadele sovražne granate, nekatere so kar pometene s površja zemlje, drugim je odneslo streho, zopet drugim so preluknjani zidovi kakor sito. Fort Hensel pa stoji neomajano sredi te toče ognja in železa.

Daleč nekje vlečejo na goro top. Ogrji so, kakor spoznam po govoricah, v čistem, tačnem zraku slišim do semkaj njihove krepke izraze, ki niso vselej salonski, s katerimi spremljajo svoje napore, da spravijo top kvišku. To, ki je tukaj opravljata človeka in žival, je v resnici višek napora vseh sil. Kako strašno težavno mora biti, z zastajajočo sapo, krvavim potom, prenapetimi mišicami, z uporom zadnjih sil potezati ogromno težo velikega topa centimeter za centimetrom navzgor!

In kdor pri tem delu malo naporno stoji, kogar le za delec se zunde prevzame omotica, ali če sila teže potegne branaštev nestvor z rok teh ljudi. Strašna je že samo misel na to, kar bi sledilo. Pa vendar, dočim si moja domišljija slika tako katastrofo, zaslišim nenadoma iz one smeri, kjer se mučijo ogrski topničarji, veselo dretje vojaške pesmi: "Holarari, nismen oficir, hojarari, sem sam kanonir!"

Oni dan, ko je Varšava padla, je stala v neki sosednji dolini italijanska 24 cm baterija ter bruhala peklenjski ogenj na naše čete. Tudi naš možnar seveda ni ostal miren ter se strumno lotil dela. Da kratko povem: ob šestem strelu — bilo je ob 11. dopoldne — je umolknil prvi italijanski top, popoldne ob 2. drugi in ob 4. tretji. Četrti je umolknil potem sam od sebe in tekmo noči je popihal. Postavili so ga nato na višini, kjer je že stalo pet italijanskih topov. Naslednje jutro so začeli Italijani delati s šestimi možnarji; kakor toča gosto so padali njihovi izstrelki, toda kake imenovredne škode niso napravili. Zračni pretres udarjajočih bomb je nekatere izmed nas vrzel po tleh, to je bilo vse. Toda že po kratkem času so naši fantje zopet skočili na noge in veselo delali dalje. Do 2. popoldne smo razstrelili tri izmed starih italijanskih možnarjev, ostali so v naglici pobrali svoje stvari in izginili, kakor bi se v zemljo udrl.

Nadporočnik, ki mi je pripovedoval ta dogodek, je še dostavil: "Ves čas je za našimi možnarji igral na harmoniji naš telesni godbenik Eroess."

Eroess, telesni godbenik, tačas artilerijski vojak brez čina, je v civilnem življenju korrepitor na dunajski ljudski operi. Harmonij pa, o katerem je bil govor, je takomenonan rekviriran predmet. V neki razstreljni šoli so ga našli ljudje in ga izveklji izpod pravnjene šolske table, klopi, omara. In dočim so šesteri sovražni možnarji izvajali svoj peklenjski koncert, je igral Eroess na tem harmoniju vsele dunajske valčke in poskočne ogrske napeve. Samo kapdar je naš opazovalec javil začetek v polno, je zaigral cesarsko pesem, ko so pa italijanski topovi pobegnili, jini je v slovo zadržal cel Rakoezijsvo koračnico. Vse skupaj je bila izredno vesela, krasno uspeša slavnost.

Boji na Palu.

1800 metrov visoko, na Velikem in Malem Palu, na Freikoflu, se nahajajo postojanke. Podnevi in ponoči se mora neprestano paziti, na spanje se more le malo misliti. Kajti vedno imamo z Italijani, ki nam ležijo čisto 30 ali samo 20 m nasproti, praski in streljanje. Alpinisti, ki so bili tu naprej potisnjeni, so drzni nasprotniki in dobri strelci, ki opazijo tudi najmanjšo korist.

Proti žgočim solnčnim žarkom in nalivom se krijemo le s plahito, ki se napne čez dve skalni strlini; le ponoči, vedno z največjo opreznostjo, moremo napraviti male "utrdbe" in se po možnosti zakopati v trda kamena tla. Za hrano imamo večidel slanino in kruh, ki okrepčilo pa mrzlo ka-

vo in čaj, na gorka se misliti ni. Večinoma ostanejo gori čete deset dni, izmenjava je težavna in lahko združena z žrtvami; vršiti se more le ponoči na vratolomen način.

In tudi tja gori smo spravili topove in strojne puške v dobro skrite postojanke, razpolagamo z ročnimi granatami in metaleci min, pred katerimi imajo Lahi velik respekt. Večinoma se omejujemo na obrambo in zavračamo napadalec s krvavimi glavami; prihično nastopamo tudi v obliki rojnih črt.

Pri takem sunku se je pripetilo, da je ranjen Italijan padel na kolena: "O mia madre! O mia madre!" (O moja mati! O moja mati!) je vpil proseče in v znamenjih prosil, naj mu ne odrežemo nosu in ušes. Vzdignili so silno prosečega, obezvali in pokrepčali, in ko se je malec umiril, je pripoznal, da so častniki njemu in njegovim tovarišem zatrjevali. Avstrijski so pohabili ujetnike na najgroznejši način.

Tako se pojasnjuje tudi že iz častniških poročil dobro znani pretrsljivi konec nekaterih alpinov, ki ga nam je potrdil neki major. Na Velikem Palu je bil zašel eden onih alpinov v skalno razpoklino; ko se ga je hotelo rešiti, si je razbil s svojim cepinom glavo!

Dva druga alpina, ki sta menila, da jima je odrezana vsaka pomoč od njihove strani, sta se strmoglavila v prepad, ne da bi ušla ujetništva, temveč iz strahu pred onim izmišljenim pohabljenjem.

Obstreljevanje Rovereta.

V Roveretu vlada od obstreljevanja dne 31. julija mir. Civilno prebivalstvo je sedaj popolnoma zapustilo mesto. Civilne oblasti so se podale v Calliano. Pri obstreljevanju ni bil nihče ranjen. Poleg na kolodvor, kamor je bil oženjen naprjen le z zelo malim uspehom, so vdarile krogle še v nekatera sosednja poslopja, tako v okrožno sodišče, v samostan belih redovnic in v neko vilo pri železniškem prehodu v Sasso. Druge granate so padle na polje. Stvarna škoda je majhna.

Pobito razpoloženje v Italiji.

Ne da se tajiti, da je javno razpoloženje Italije zelo pobito. Najboljše posojilo pada vsaki dan v kurzu. Med švicarskim in italijanskim denarjem je že 21 frankov razlike, med zlatom in papirjem 35 lir. Zelo primanjkuje surovin za industrijo in pšenice. Na Siciliji stane meterski stot 50 do 55 lir v zlatu. Aluminijska, azbesta in nikla se ne more dobiti. V svojih pisnih se pritožujejo častniki nad mrazom in pomanjkanjem električnih žepnih svetilk, daljnogledov in kukal. Vojna oblast zato poziva privatne kroge, naj svoje daljnogledne podarijo patriotičnim namefom.

Na lavaronski planoti.

Z Dunaja poročajo: V tretji italijanski ofenzivi je naperil sovražnik najljubšeje napade proti severnemu delu naših utrdb na lavaronski planoti. Cel napad se je končal s strahovitim porazom. Deset dni in ravno toliko noči je trajalo bombardiranje brez najmanjšega prestanka. Sovražnik je uporabljal svoje najmoderneje topove — 28 cm možnarje. Silno na gosto padajo granate proti našim postojankam. Sovražnik je menil, da je naša postojanka vsled tega množnega ognja čisto omajana. Ponoči je sledil naskok italijanske pehote. Najboljši alpinisti polki so se udeležili napada. Toda naval se je krvavo zrušil. Naše tirolske čete in strelci so se ob velikanskem sodelovanju naše artilerije sijajno borili. Samo na žičnih ovirah je bilo zjutraj 200 italijanskih mrlincev. Tudi tretja ofenziva ni prinesla Italijanom niti najmanjše koristi, niti za korak niso mogli pomakniti svoje fronte naprej.

Eden naših letalcev je letel daleč v notranjost Italije in uspešno bombardiral tovarno za patrone v Bresciji. Naš letalec je letel nad mestom komaj 300 m visoko. — Pred našimi letalci vlada v Italiji velik strah. Ko so naši letalci preleteli Barri, se je izkazalo italijansko vojaštvo kot popolnoma brez moči nasproti njim. Ljudstvo je prosilo Salandro za pomoč. Pa Salandra je ravno tako brez moči kakor Cadorna.

"Risveglio Tridentino" poroča o zadnjem težkem porazu Italijanov pri Lafruanu: V minoli noči in večerj so prepelevali skozi mesto veliko ranjenih Italijanov, ki so bili ranjeni v težkih bojih pri Lafruanu, kjer so Italijani ljuto napadali, a so bili popolnoma vrženi in poraženi in ujeti. Naše čete so razkropile 115. italijanski peš-

polk, ki je imel najstrašnejše izgube. Pred našimi postojankami leži zelo veliko mrtvih Italijanov, jako veliko jih je tudi ranjenih, med njimi tudi poveljnik 115. polka in veliko častnikov.

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblaščen pobotati naročnike za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jeszy Lind, Ark. in okolice; Michael Citrar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovkin. Denver, Colo.: Frank Skrabec. Leadville, Colo.: Jerry Jannik. Pueblo, Colo.: Peter Collig, J. M. Kojta, Frank Jansch in John Germ. Salida, Colo. in okolice: Louis Costello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich. Clinton, Ind.: Lambert Boleskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolice: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Oglesby, Ill.: Math. Hirbrun. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. Depeu, Ill.: Dan. Badovinae.

La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zetel in Frank Hamlich.

Miners, Kans.: John Stala. Wasegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math Oertl.

So. Chicago, Ill.: Frank Černa in Adolf Polak. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Frontenac, Kans. in okolice: Frank Kerna.

Malheur, Kans. in oklice: Martin Kora.

Calmar, Mich. in okolice: Pavel Shalts in M. F. Koba. Manistiquet, Mich. in okolice: B. Cvetan.

So. Bangor, Mich. in okolice: M. J. Kovač. Sault Ste. Marie, Mich.: John Fugate.

Chisholm, Minn.: M. Zgone, Jakob Petrich in Frank Zagar. Duluth, Minn.: Joseph Sharanov.

Ely, Minn. in okolice: Ivan Gouša, M. L. Krasch, Joz. J. Peschel in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze. Gilbert, Minn. in okolice: L. Vesel. Hubbard, Minn.: Ivan Použe.

Kittling, Minn. in okolice: Joe Adamich. Nashua, Minn.: Geo. Maurin. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Aldridge, Mont.: Gregor Zoben. Great Falls, Mont.: Math. Trileh, 4400 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek. Roundup, Mont.: Tomaz Paulin. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.

Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčić, Chas. Warlinger in Jakob Gernik.

Karberton, O. in okolice: Alois Baum.

Bridgeport, O.: Frank Hočvar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Lorain, Ohio in okolice: John Kuzar, 1735 E. 83. St.

Youngston, O.: Ant. Kikelj. Oregon City, Oreg.: M. Justin. Allegheny, Pa. in okolice: M. Klat.

Bessomer, Pa.: Louis Hirbar. Braddeck, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek.

Burdino, Pa. in okolice: John Keršnik. Canemansh, Pa.: Ivan Palk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina. Canonsburg, Pa.: John Kobilch. Krongton, Pa. in okolice: A. Demtar.

Darragh, Pa.: Dragutin Slavik. Dunle, Pa. in okolice: Josip Suhor. Export, Pa. in okolice: John Prostor.

Feresi City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Zeben. Farrell, Pa.: Anton Valentinič.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 1053, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRIH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISILAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikačji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na oseba ali neuradna pisma od strani članov se ne bode odzvalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Okvir brez slike.

Vladimir Levstik.

(Konec.)

Tenor Vokurka pa jo je odslužil, popravljaje si telovnik in deklariraje s patetičnim glasom: "Do jutri, dete moje! Prisezam ti, da nisem ljubil še nikdar tako neboško vroče, kakor ljubim tebe, moj sladki evet; hrepenel bom po tebi kakor jelen po studenčnici, kakor te zopet ne objaham."

Zdaj se je nanačala Magda tisočeri laži in vse brezdanjosti ženske krvi, samo da je ukradla vsak dan urico za svojega ljubimca, Vokurka je bil čim in milostljiv, vljuden binavec in brezobziren pohotnik kakor vsi stari lahkoživci, ki jih tajna privlačnost obsedla z ženskimi sreči. Kar mu je nudila Magda v svoji mladosti, žlahtni lepoti, si je jemal brez priznanja in brez sramu; ko pa so napočili zadnji dnevi glediške sezone, je prišel govoriti o ločitvi, Magda ga je rotila na kolenu, naj ne zapusti; bala se je praznotine in povratka v odurnost starega življenja kakor brezdana, ki jo mora pogoltniti na veke. Naj ostane — ali pa jo naj vzame s seboj; samo zapustiti je ne, ne je zapustiti! Saj ne bi mogla preživeti ločitve...

Vokurka je bil velikodušen mož. Hodil je po sebi semintja, premetaval zrak s teatralnimi razmahmi, polagal roko na srce, stokal in ihtel od ganjenosti, nazadnje pa je padel k Magdi na kolena in ji razodel plake, da tudi on ne more živeti brez nje. Če si njena volja, naj torej ureta skupne smrti; njiju poslednji vzdihljaj naj se sruče v poslednjem poljubu. Zakaj on bi jo že vzela s seboj, pa nima niti zase, da bi odpotoval; saj je znano, kako težko je živeti s provinčno gažo tenorjem, rojenemu za velike svetovne odre.

No, usoda je mislila na njiju očividno že davno prej; gospa Matilda je imela nekaj staroverskega naklita, gospod Tlakar pa zlato uro, ki jo je nosil samo ob nedeljah in praznikih; med tednom je počivala v komodi, kar je vedela tudi Magda. V svojem velikem usmiljenju do Vokurke in v svojem hrepenenju po nenadoma zasluženosti svobodi je vzela materino lepoto in uro svojega očeta, zastavila vse in prinesla Vokurki s solznim sijajem v obeh okroglih svotico, zadoščajočo za dva večja vozna listka... Zadržala sta v široki svet, in sled, ki sta jo pustila za seboj, se je utrnila mahoma, kakor se razbeži nad tračnicami pri ekspressne lokomotive.

Tlakarjeva sta prenesla ta udarec razmeroma dostojanstveno. Hlaniemu gospodarju se je sicer razločilo tisti dan, da sliji iz tretjega karjave, to ne spada niti na deske,

nadstropja odmeve razburjenega pomenka; babe so stale na stopnicah in prisluškavale. A kmalu je utihnilo tudi to, in Tlakarjeva sta si pridobila poslednji glas najmirnejše partije v vsem šentpeterskem predmestju. Vzela sta Magdino fotografijo iz okvirja, sežgala jo slovesno in preklela hčerini spomin, kakor so preklinjali svoje otroke očaki v starem testamentu; tako sta zvalila vso svojo težko vest v gomilo pozabljenega, kamor se je bila pogreznila otrokova usoda. Složno sta prenašala svoje gorje, in v njiju obrazih je bila posebna guba, ki je pričala vsakomur, da vidi pred seboj nesrečne starše, roditelje propalega in izobčenega otroka. Nad preteklostjo se je razgrnil prt turobnega molčanja; prazni okvir pa je visel in visi še danes v salonu ter opominja: ne govorite tukaj o otrocih, drugače se razjoče gospa Matilda in gospod umirovljeni kontrolor pove svoj govor o roditeljski nesreči.

Čudež je pravzaprav, da se je še toliko razvedela vsa reč. Najbrže je kriva Meta, ki se je ustavila ob nedeljah pred farno cerkvijo in kramlja s pobožnimi tovarišicami; morda tudi frajla Ema in njene prijateljice, ki ji niso zaupale marsikaj pod sveto obljubo molččnosti. Končno pa imajo jezike vsi ljudje, da pameti niti ne omenijo; česar ne vedo, to izračunajo. Tu in tam pride pismo s tujega, ali človek, ki je bil okrog in je slišal govorice: ljudje izvedo pač vse, istorija raste in se raznaša.

Prav kmalu po Magdinem begu so pripovedovali, da jo je odločil sredstev in sredi družbe artistov pevevec in komedijantov, sam pa je krenil v Rusijo, kjer je našel s posredovanjem neke tuje popotne torbice večmesečen angažman. Sreda, v kateri se je zavedala Magda tako nenadoma, jo je obvarovala katastrofalnega obupa; kakor vsi mladi ljudje, ki jim vzgorja v rodbini ni dala trdne opore, se je vrgla tudi ona slepo v vrtnice bohemskega življenja, pa dala iz naročja v naročje, iz bede v bedo in tavalja od iluzije do iluzije. Otročeje sanje, ki jih je morala daviti nekdanj v svojem srcu, so prerastle zdaj ves ostali svet; čeprav se je v tem življenju naglo osul cvetni prah njene drobne dušice, je bila Magda še vedno lahkomiselno, vihravo dete. Saj je tudi morala biti: kako bi prenašal človek brez lehkomiselnosti nezakriviljeno in nepopravljivo zlo, ki gloda v mozgu njegove usode?

S svojo fino, vitko postavbo in svojim lepim glasom je bila čez de leti ena najbolj znanih kabaretnih zvezd; vsi časopisi so jo omenjali pod tujim, francoskim imenom, ki si ga je bila nadela. Kaj hočete? Tlakarjeva — Tlakarjeva tisti dan, da sliji iz tretjega karjave, to ne spada niti na deske,

niti v postelje imenitnih lahkoživcev... Po nadaljnjih treh letih šansonetskega vagabundstva križem Evrope pa je izginilo Magdino ime s kabaretnih programov; po dnevnih izvestnih vrste so zasledili ljudje tuintam se par beležk, po katerih se je dalo sklepati, da živi v Parizu kot metresa visokega ruskega aristokrata, ki runinira zaradi nje eno izmed najgromnejših premoženj v Evropi.

Ljudje so si šepetali, da stanuje v palači in ima polno slug in sedem avtomobilov, za vsak dan v tednu drugega; porodila se je legenda, od ust do ust je šel govor o velikih kurtizani, in marsikateri njeni znanci iz otroških let so se svetile oči v zavisti in ogorčenju, kadar je obirala Tlakarjevo Magdo.

Gospod in gospa Tlakarjeva se nista izdala nikoli, da bi vedela o vsem tem kaj natančnejšega. Saj vendar ne gre, da bi se spodobni ljudje le v mislih spominjali takšne hčere; kar je izobčeno, je izobčeno kar je pokopano, je pokopano... V vsaj svoji nesreči sta si hotela ohraniti vsaj tlažbo, da sta boljša od svojega sadu in stanovitna v svoji obsodbi. To pa ni bilo težko.

Par mesecev po svojem begu z Vokurko, takrat, ko je bila v najhujši bedi, po cele dni brez skorje kruha in mnogokrat primorana beračiti ponosi na ulicah za plačane objeme, je pisala Magda svojim roditeljem pismo. Bilo je takšno, kakršna so vsa pisma, ki jih narekujejo krize obupa in groza nad brezdanjo neznatnostjo življenja; iz vsake vrste je hropel za davljeno sree v krepilnih lakote, dušično um, ponos in vse nemile spomine. Magda je hotela storiti vse: skesati se, pokoravati se slepo, biti nima sužnja v domači hiši, samo odpustiti ji naj, naj jo vzameta k sebi... Strašno ji je moralo biti, ko je pisala svoj list. Gospod Tlakar se je v prvem hipu res boril s sočutjem; mahoma pa se je prestrašil. Pozabiti! Sprejeti go nazaj? Ali ni bilo laglje njegovi vesti in njegovi časti, ostati nesrečni, kruto varani oče, kakor postati oče omadeževane Magdane? Raztrgal je list v uradu, in ko sta sedela z ženo opoldne pri kosilu, je dejal mimogrede:

"Vlačuga mi je pisala; odpustanja prosim... Mislim, da sem storil čisto po tvojem: raztrgal sem list — in mir besedi. Sama je izkopala prepad, ki se ne da premostiti; kadar bodo studenci vodo nazaj požirali, ji je njen dom odprt, prej ne!"

Popoldne je poslal Magdi pet goldinarjev s pismom: "Praviš, da si lačna; slišal sem, da take, kakor si ti, ne stradajo. Pa če si res lačna — tu imaš, naj se je, in glej, da ti ostane za konec vrvi. To je zadnje, kakor gotovo mi Bog pomaga; pri meni in materi nimaš več česa iskati, ker sva te preklela in izbrisala iz svojega spomina. Ako ne moreš živeti, pogini..."

Štiri dni nato je dobil Tlakar svojih pet goldinarjev nazaj — brez pisma, brez pojasnila; tako je ugasnil v tretjem nadstropju Magdin spomin. Gospod kontrolor in gospa Magda pa sta bila vesela svoje stanovitnosti: nesrečna roditelja, a trdna.

Nihče si ne bi bil mislil, da more Magda še kdaj vznemiriti Tlakarjeva. Pa česa vsega si človek ne misli, kar se vendar zgodi! Letošnja pomlad je prinesla gospodu kontrolorju in milostljivi veliko presenečenje. Bilo je v začetku maja, in veter je nosil v zatohle hiše svežo vonjavo trat in daljnih goščav. Sonce je padalo skozi čipkaste zavese v starinski salon, in kostanj tam onostran ulice je gledal trmast spomin mladosti sredi zidovja in prahu. Gospa Matilda in frajla Ema sta sedeli za okroglo mizico in čakali, da se naspri gospod Tlakar, ki je počival v spalnici; potem so hoteli piti kavo, in tudi dolga pipa je čakala nabasana in naslonjena ob stolu.

Ob štirih popoldne se je oglašil pogostoma pater Edvard; ako pride danes, bi bila lepa družba, in marsikaj pometnega bi se dalo reči.

Tu in tam je pošepetala katera izmed žensk — tiho, da ne zbudi gospoda kontrolorja. Šepetaje je odgovorila druga; in spet se je raznil pokoj, ki ga je motilo samo težko dihanje nadasiljive gospe Matilde. Migljali so suhi prsti frajle Eme in debeli prsti milostljive; drugega življenja ni bilo tu, niti one nesramne, vsiljive mladosti, in cvetoči kostanj pred oknom je gledal užaljeno, kakor bi čutil, da ga ignorirajo.

Mahoma pa je zavril zvon

ček na vratih; rezko, brezobzirno in sunkoma; že po glasu se je poznalo, da stoji zunaj neobičajen gost. Osuplo, skoraj ogorčeno sta se spogledali ženski.

Toda bil je samo pismenoša. Prišel je priporočeno pismo z neznan pisavo na velikem ovitku. Pečat na znamki je bil dunajski.

Radovedno je potegnila gospa Matilda to neobičajno pisanje; priporočeni pism Tlakarjeva nista dobivala vsak dan. Kdo piše? Morebiti ministrstvo? Tlakar dobi zasluzni križec? Ne; ovitek ni uraden, in naslov je pisan z okorno, neuko žensko pisavo. Nehote in z nejevoljo se je spomnila Magde; če bi ona... Toda ne; kako bi? Mogda živi v Parizu, in sedem avtomobilov ima; ona ne piše...

Za vse na svetu bi bila rada odprla in brala; ali bala se je moža, ki je čital vedno prvi svoja in njena pisma. Zadejati pa ga je začela, kako vstaja; korake prismoše po stopnicah so zamenile težke, drsajoče stopinje patra Edvarda, in v naslednjem trenutku sta stopila v salon oba, vsak skozi svoja vrata.

"Hvaljen bodi!" je pozdravil pater s krotkim glasom; njegov prijazni smehljaj se je razširil po vseh obrazih, in soba se je napolnila z vonjem po tobaku za njuhanje in v dobrem starem vinu. "Pogledaj prihajam, predragi, pogledaj, če ste še vedno tako pridni kakor včasih..." je dodal z zateglim oljnatim glasom in se zasmejal široko in glasno, kakor da je napravil dovtip.

Tlakarica mu je naglo odgrnila stol; nato je pomnila možu pismo ter ga pomečila z važnim, vprašujočim pogledom.

Gospod kontrolor je nataknil ščipalnik, sedel in odtrgal ovoj. Kakor je navada starejših uradnikov, da čitajo nemška pisma z nekakšno samozadovoljnostjo, na glas, je čital tudi on, slišno, godrnjače in strnoglavljače besede:

"Velečenjeni gospod! — Služila sem pri vaši hčeri in uživala njeno popolno zaupanje. Danes ji izpolnim zadnjo željo in vam pišem to pismo, ki vas gotovo ne bo preveč potrla — po tem, kar mi je znana iz pokojničnih ust... Vaša hči je mrtva; umrla je v bolnici, ne v pomanjkanju, ker ji je nekdanji prijatelj podaril precejšnjo premoženje, pač pa za hudo boleznijo — kakor umirajo vse..."

V svoji zadnji uri mi je naročila, naj prodam njeno zlatino in posiljem izkupiček vam, za stare dni, in naj vam pišem, da se je ločila od tega sveta brez jeze v srcu. Gotovino in ostalo imetje je zapisala svojemu otroku; bilo bi brez pomena brigati se zanj. Prilagam vam račun o izkupčku in nakaznico za šest tisoč petsto trideset kron; upam, da jo najdete pravilno..."

Ko je končal gospod Tlakar, je bil njegov obraz ves rdeč in napet; roke so se mu tresle, dihaj se s težavo. Gospa Matilda je delala ravnodušen obraz. Oči frajle in patra Edvarda pa so begale od njega do nje.

"Tega seveda ne sprejmeva", je izpregovorila nazadnje gospa Matilda.

"Kako?" se je razvnel gospod kontrolor in izbulil oči. "Ne sprejmeva; midva niti ne vea, kdo je bil to — kdo je bila vlačuga, ki je umrla v bolnici. Najina hči? To je pomota; midva nimava hčere — po tem takem je to tuj denar!" Srdito in turobno se je ozrl na prazni okvirček in ga pokazal s prstom:

"Tuj denar! Midva nimava hčere; tisto le je priča in večni spomin..."

To rečki je vrgel pismo v kot. Oči patra Edvarda so se zasvetile; odhrknil si je in pomencal na stolu. Videlo se je mu, da bi rad govoril, pa ne ve, kako začeti.

"Poslušajta me, predraga", je zategnil čez nekaj časa in prekinil gospe Tlakarja v njegovem ogorčenem besedovanju. "Dal bi vama dober svet, če dovolita... Tisto je res, denar je grešen, in grešen denar je tuj denar. Toda če bi se obrnil v dober namen... v namene svete cerkve... lahko bi vama prinesel veliko blagoslova — in morda bi pomagal rešiti nesrečno dušo, ki se je gotovo skesala v poslednji uri... Da, za namene svete cerkve; ne rečem, da vse — a vsaj nekaj — vsaj polovico bi darovala: na primer za naše nove orgle — v čast in slavo božjo..."

Premolknil je v zadregi in ju pomeril lokavo z očmi. Tlakarjeva sta se spogledala:

"Kaj praviš, Matilda?" "O, še najbolje bi bilo... Veš kaj, Tlakar, ti pojdeš satri po denar, in potem razdeliva vse, v do-

bre namene; tudi za orgle..." "Za naše nove orgle!" — je vzkliknil pater Edvard radostno. "Vlačugarski denar!" je zamomljal gospod Tlakar nejevoljno. "Toda naj bo; za dobre namene... In moja vest je čista: to je tuj denar. Za naju je ni bilo na svetu in je ni, na veke amen!" Vsi so pobožno umolknili; v tlo in žalostno je gledal nanje prazni okvir.

Tisti večer je šel gospod Tlakar k "Črnemu medvedu"; izpil je deset osmink, popušil štiri viržinke in se vrnil v otožni blaznosti, od katere ga je drugo jutro bolela glava. Gospa Matilda si je izmislila, da bi šla pod Rožnik na izprehod in obdevala v Svietarji, češ:

"Dobro ti bo storilo..." Sigetaje sta prispela na gostilniški vrt; veter je bil rahel in mil in je obsopal mize s kostanjevim cvetjem. Pila sta čokolado. Gospa Matilda je nervozno stiskala prtič in iskala besed.

"Ali ti ni rekel zdravnik, da bi bilo dobro iti v Karlove vane? Prav potreben si videti..." je začela nazadnje.

Gospod Tlakar je zavzdihnil mučenško:

"Potreben, potreben... A kje bom jemal? To je za one, ki imajo sedem hiš..."

"Kdaj pojdeš po tisti denar?" je vprašala milostljiva s tihim, vznemirjenim glasom.

"Popoldne", je dejal gospod kontrolor, zardel in povesil oči.

"Poslušaj... Vso noč nisem mogla spati..."

"Jaz tudi ne", je zamrmral — ne čisto po pravici.

"Misliš sem; za dobre namene... Lepo; a midva sva sama v potrebi..."

"Kdo ni v potrebi?"

"Tudi tako bi bilo v dober namen..."

"V dober namen." Gospod Tlakar je povesil glavo, pokimal, zardel se huje in se odločil mahoma. Če misliš... šest tisoč kron..."

"Sest tisoč petsto trideset." "Je lep denar. Če misliš..."

"Kaj pa drugega? Ali sva padla na glavo?"

Oddehnila sta si oba, kakor da juna je sneto s prsi težko breme. Naročila sta se pol litra evička in salam. V Svietarji sta jedla ocvrte piške in pila ljutomerecna.

V Karlova vane nista šla; sklenila sta vendarle, da je škoda denarcev. Toda gospa Matilda je dobila nov solčnik, in kožuh za zimo, in gospod kontrolor si je izbral lepo zlato uro, ki jo je nosil tudi ob delavnikih, češ:

"Saj nismo tako revni ljudje!"

Rezljani okvirček brez slike pa zija še vedno žalostno in Tlakarjevem salonu, v večni spomin, da gospod kontrolor in milostljiva nima hčere; to sliši lahko, kadarkoli omeni gospe Tlakarju otroke. Zakaj edina notranja posledica njegove dediščine je bila ta, da se je sregal s patrom Edvardom in postal liberalce na stare dni.

NAZNANILO.

Podružnica Cleveland Public Library, St. Clair Ave. & E. 55 St. v Clevelandu, O., si je nabavila še sledeče slovenske knjige, kar naj vzamejo tamošnji rojaki v naznanje:

SI 131.843-54 Kubelka: Angleško-slovenski in Slovensko-angleški slovar.

SI 131.845-51 Janežič: Slovenska slovnica.

SI 193.1-99 Zabukovec: Ponk zaročenec in zakonskim.

SI 232.9-3 Erhard: Kristusovo življenje in smrt.

SI 234-53 Keller: Prst božji.

SI 274.367-99 Zabukovec: Slavina.

SI 3381-9 Utva in Mira: Pravljice.

SI 381.9-52 Koebek: Pregovori, prilike in reki.

SI 443.67-43 G. F.: Vodnik po Gorenjskem.

SI 759.91-8 Steska: Slikar Janecz Wolf.

SI 774.4-981 Žirovnik: Narodne pesmi z napevi-3v.

SI 774.8-5 Aljaš: Slovenska pesmarica.

SI 891.842-27 Dolinar: Cigani.

SI 891.842-42 Görner: Putifar-ka.

SI 891.842-51 Kotzebue: Raztresenec.

SI 891.847-2 Calco: Gospod Žabar.

SI 891.847-21 Calco: Na letovici-šeu 1. 1913.

SI 968.2-28 Dobropoljski: Bur-ska vojnska.

SI 991 B. 45. Haderiap: Niko-laj Zrinjski.

SI Clouston: Skrivnost hiše št. 47.

Deželic: V službi kalifa.

Doyle: Sherlock Holmesova vr-nitev.

Doyle: Sherlock Holmesovi do-življaji.

Dumas: Dama s kamelijami.

Gorenjska knjižnica.

SIV Huonder: Prisega huron-skega glavarja.

Kozarac: Mrtvi kapitali.

SIV Leban: Sto beril za otroke.

Naš dom; zbirka povesti v. 2.

Remec: Na devinski skali.

Senca: Kletva.

SIV Spillman: Korenjska brata.

Stojan: Za svobodo in ljubezen.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA

"GLAS NARODA", NAJVEČJI

SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.

DRŽAVAH.

Vljudna hišna.

— Zakaj si pa hišino Julko kar naenkrat odslužila? je nevoljno vprašal gospod Janko Ščipovec svojo ženo. Ali mar ni dobro in vestno izpolnjevala svojih dolžnosti?

— O, da, svoje dolžnosti je dobro in vestno izpolnjevala, a zapazila sem, da je začela tudi moje dolžnosti izpolnjevati in zato sem jo spodila.

Sigurno.

— Torej, ljubi Emil, zdaj, ko sva zaročena — kako naj pa to razlagava? Kaj, če bi bila dala to v liste?

— Čemu? Povej to par prijateljcem kot največjo tajnost — pa bo čez uro že vedelo celo mesto.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj —.60
Marija Kraljica —.60
Vrtec nebeški —.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tol-mač, vezan —.50
Angleško-slovenski in slo-venško-angleški slovar —.40
Berilo prvo, vezano —.30
Berilo drugo, vezano —.40
Berilo tretje, vezano —.40
Cerkvena zgodovina —.70
Dobra kuharica, vezano —.30
Domači živnozdravnik —.50
Evangelij —.50
Fizika 1. in 2. del —.45
Hitri računar, vezano —.40
Katekizem vez. veliki —.40
Katekizem vez. mali —.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del, vsak 50č, oba —\$1.00
Občna zgodovina —\$4.00
Pesmarica, nagrobnice —\$1.00
Poljedelstvo —.50
Popolni nauk o čebelar-stvu, vezan —\$1.00
Postrežba bolnikom —.20
Sadjereja v pogovorih —.25
Schimpffov nemško-sloven-ski slovar —\$1.20
Schimpffov slovensko-nem-ski slovar —\$1.20
Slovenski pravnik —\$2.00
Slovenska slovnica, vez. —\$1.20
Slovenska pesmarica, 2. zve-zek po —.60
Spisovnik ljubavnih pisem —.40
Trtna uš in trtojeja —.40
Umna živinoreja —.50
Umni kmetovalci —.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po —.50

Narodne pripovedi, 1. in 3. zvezek po —.20
Naseljenei —.20
Na valovih južnega morja —.13
Nikolaj Zrinjski —.10
O jetiki —.13
Odkritje Amerike, yes. —.80

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Imenovanje. Za višjega črnovojnega zdravnika za čas vojne je imenovan črnovojni asistentni zdravnik dr. J. Demšar v Ljubljani.

V ruskem ujetništvu. Iz vojaških krogov se poroča, da je dr. Maks Abram, o katerem so poročali listi, da je padel na severnem bojišču, še živ in da se nahaja v ruskem ujetništvu. — Enoletni prostovoljec Frančišek Mačkovšek je pisal svojemu prijatelju v Ljubljani: ... Iz opustošene Galicije se vozimo preko prostranih ruskih ravnin. Danes (20. junija) smo v Kijevu, ki je Rusom to, kar Turkom Meka. Kijev je jako lepo mesto. Godi se mi dobro. Prijateljski pozdrav vsem prijateljem in znancem. — Alojzij Setina se je oglasil svojemu v St. Vidu pri Ljubljani iz Petropavlovskaja v Sibiriji; Alojzij Markuta pa iz Tashkenta v Turkestanu svojim ljudem, ki bivajo v Čadovljah pri Kranju. Nadalje so se oglasili iz ruskega vojnega ujetništva: Fran Pire iz Kahte v Turkestanu, Fran Kirar iz (nečitljivo) svojcem, bivajočim v Hrvatskem Brodu pri Raki na Dolenjskem, Jernej Dolar se je pojavil čez dalj časa iz Samarkanda svoji ženi in otrokom, ki bivajo v Tučni pri Kamniku ter Andrej Zaplotnik svojcem v Kokri nad Kranjem.

Ranjeni na bojišču. Na italijanskem bojišču so bili ranjeni sledeči rezervni poročniki dr. Fran Suladonik, rezervni kadet Ferdo Polak, oba iz Kranja, in rezervni poročnik Valentin Eržen iz Zgorjnjega Bitnja pri Kranju. — Na severnem bojišču je bil ranjen kadet Alfonz Završnik, učitelj v Ribnici; zadet je bil v trebuh in se zdravi v Kolomeji.

Vojaži umrli. V raznih ljubljanskih bolnišnicah so umrli sledeči vojaži: Stefan Puškas, pešec-črnovojnik. — Fran Nemec, pešec. — Mijo Alar, pešec. — Karol Reitmeier, pešec. — Lazar Sijeno, pešec. — Ulihr Sefen, pešec. — Ivan Steinbauer, pešec. — Peter Topič, pešec 22. polka. — Andrej Sinobac, pešec 23. domobranskega polka. — Blaž Stulič, pešec 23. domobranskega polka. — Rudolf Trnek, črnovojnik 21. domobranskega pešpolka. — Giovanni Croce, vojni ujetnik, pešec 41. italijanskega polka. — Branko Božić, črnovojnik 306. sanitetnega oddelka. — Meinhard Takac, pešec 86. polka. — Pavel Holjeva, pešec 56. črnovojniškega bataljona. — Andrej Wagner, pešec 76. polka. — Josip Rover, pešec 76. polka. — Fran Juhas, pešec 101. pešpolka. — Oskar Spiegel, pešec 20. polka. Giovanni Alfieri, korporal 1. italijanskega polka metalcev granat. — Josip Černohorsky, pešec. — Pavel Polierski, vojaški delavec. — Fran Birkner, delžni strelce. — Josip Wahle, pešec. — Fran Janč, pešec. — Josip Sosič, domobranski strelce.

Umrli so v Ljubljani: Katarina Sivec, služabnica pri kuratu v Opatjem selu. — Po kratki bolezni je preminil dr. Anton Seemann. — Viljem Rolf, prokurist, 49 let. — Marijeta Prekeren, kuharica, 39 let. — Neža Klikon, posestnikova hči, 7let. — Jakob Trček, kajzar, 49 let. — Josip Potočkar, bivši hišnik, 71 let. — Jernej Babič, oficijant deželne vlade in hišni posestnik, 60 let. — Mihael Čelešnik, posestnikov sin, pol leta. — Katarina Golob, zasebnica, 80 let. — Marija Marn, mestna uboga, 73 let. — Ivan Gliha, paznik zaklepne družina, 31 let. — Ivan Dvorsehak, nadsodnar, 51 let. — Alojzij Žitnik, delavec, 18 let. — Rozika Logar, delavčeva hči, 15 mesecev.

Kolera v Ljubljani. V zadnjih dneh se je konstatirala kolera pri sledečih iz južnega bojišča došlih vojakih: Antonu Hoehstnerju, Stefanu Lanku, Jožefu Černogorski in Jožefu Schmidt; zadnja dva sta umrla, prva dva sta ostala v zdravniški oskrbi v mestni bolnišnici za silo. — Sumljivo je obolela 65 let stara Marija Škrabar, Dunajska cesta št. 35, ki je bila takoj odpeljana v infekcijskim vozom v mestno bolnišnico za silo. Ta žena je prišla s svojo družino iz Tennice pri Komnu, okraj Sežana. Bakteriološka preiskava je dognala kolero. Vso ostalo družino, 5 oseb, so odpeljali v svrhu osamljenja v to določeno hišo. V nji ostanejo toliko časa, da se bakteriološki pregled potom izključi vsak sum. Stanovanje se je takoj posredovanjem uradnega zdravstva temeljito razkužilo.

kužilo v vseh ozirih. Na kolero sta umrla 29letni infanterist Simon Lazar, ki je imel tudi prestrežen vrat, in 19letni infanterist Fran Nemec, kateremu se je vsled rane na glavi vnela tudi možganska mreža.

Utonil je v rakovniškem bazarju sin nadučitelja Mlakarja, katerega družina stanuje na Galjevičev št. 1 v Ljubljani. Mornariški učenec Ludovik Staudt je skočil za potapljanjem se dečkom. Prvič ga ni mogel dobiti, nato je skočil drugič v nevarni bajer. Privlekel je dečka na suho, a deček je bil žalobno že mrtev, ker je zašel v bajerjevo blato.

Smrtna neizgoda. Posestnik Stefan Kerč v Gradu pri Cerkljah, 69letni mož, je skočil tako nesrečno z voza, da je na dobljenih poškodbah v deželni bolnišnici v Ljubljani umrl.

Smrtni padeč. Na ljubljanski glavni pošti je hotel 14letni poštni uslužbenec Leopold Trobecšek, doma iz Šiške, zdrčati po ograji pri stopnicah z drugega nadstropja v pritličje. V ta namen je legel počez na ograjo, ali v hipu je izgubil ravnotežje in padel na tlak v pritličju. Pri tem je padel od ograje na ograjo in je priletel na zadnjo s tako silo, da se je skoraj vsa zdrobila. Takoj se je konstatiralo, da si je nesrečni deček zlomil nogo v stegnu in da ima rano na glavi. Prepeljali so ga nemudoma v deželno bolnišnico, kjer se je dognalo, da je deček pri padcu dobil tudi težke notranje poškodbe in da mu je prebita črepija. Precej je bilo jasno, da deček ne bo prebolel silnih smrtonosnih poškodb. In res je izdihnil drugega dne popoldne.

Kranjski okrepčevalni vlak. Mobilni okrepčevalni vlak št. X, ki ga je napravila gospojna sekcija deželne in gospejnega pomožnega društva v Ljubljani z darovi dobrotnikov iz dežele Kranjske, se bo glasom v Ljubljano dosleda naznanila uporabljaj, kakor hitro se ga bo moglo pogrešati na doseganem službenem kraju, na bojni črti, ki je Kranjski najbližja.

Dopusti zasebnim uslužbencem. Z ozirom na vojno pripravila vlada odlok, s katerim se vsled vojne začasnou ustavijo postavniki dopusti zasebnim uslužbencem, ki naj bi se zgostovino odškodovali za vsak odpadli dan dopusta.

Prepoved živinskih sejmov. Radi živinske kuge v gobeu in na parklji v političnem okraju Poštojna so se za celi postojni politični okraj živinski sejmi prepovedali.

Za aprovacijo Ljubljane je sklenil odsek poskrbeti pravočasno kurivo za mesto, da ne bo preveliko pomanjkanje prihodnjega zimno. — Slednjič se je vzelo odobriti na znanje, da mestni reveži dobivajo sedaj določeno podporo v živilih mesto v denarju, ki po prejšnjem ni dosegel svojega namena. — Aprovaciji odsek je nadalje sklenil, obrniti se na trgovsko ministrstvo s prošnjo, da omogoči nakup večje množine sladkorja direktno od rafinerij. Tudi se bo skušalo pridobiti za Ljubljano večjo množino eksportnega sladkorja iz Trsta.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Premeseč so bili sledeči kaplani: Ivan Drešar iz Sanlednika za župnega upravitelja v Spodnji log; Frančišek Kogej iz Jesenice za beneficijata v Šmartin pri Litiji; Frančišek Hiti iz Poljan nad Škofjo Loko na Jesenice; Tomaž Javornik iz Gorij v Trzin; Ivan Kete iz Zagorja ob Savi v St. Vid nad Ljubljano; Frančišek Gabrovšek iz Vrem v Hrenovce. — Nameščeni pa so bili kot kaplani novomašniki: Josip Gabrovšek v Vremah; Janez Jalen v Bohinjski Srednji vasi; Frančišek Jezerec pri Sv. Križu pri Litiji; Ludovik Lederhas za kaplana in kateheta pri uršulinkah v Škofji Loki; Anton Omap v Zagorju ob Savi; Janez Pucelj v Šmartin; Anton Selan v Poljanah nad Škofjo Loko; Zmagoslav Turk v Gorjah; Henrik Wittine v Stari cerkvi.

Velika svota denarja izgubljena. Posestnik in gostilničar Janez Kogovšek v Zaplani na svojem povratku z Vrhnike izgubil rdečo denarnico s 3600 kronami, in sicer dva bankovca po 1000 kron, štiri bankovce po 50 kron in 70 bankovcev po 20 kron.

Tatovi na delu. Ko je neki mož pred vojno prodajal na Turjaškem trgu v Ljubljani v gneči čakal, da si nakupi živil, mu je bilo medtem časomiz živil ukraden.

denega 4 krone denarja in tako je moral siromak k družini brez živil, tat si jih je pa na tuje žulje nabavil. — Že stari, varnostni oblašči, ki si sicer vedno rokovanjajo po svetu, se je prikazal v svoji domovni občini v Dolu. Izmaknil je pri neki hiši par čevljev in jo urnih korakov pihaval z njimi dalje. Čevlje je med potjo nekemu kmetovalcu, ki je delal na polju, prodal za 5 kron. Kmet mu je čevlje takoj plačal ter velel, da jih naj mimogrede odda doma. Sladki Jože je to naročilo radostno sprejel in šel s čevlji na kmetov dom. Pa jih ni oddal. Kaj še! Poprosil je za 2 vinarja in ko jih je dobil, jo je pošlil do druge hiše in čevlje tam zopet prodal za 4 krone. Za to kupčijo bo še vedno moral delati pokoro, katere je njegova trda koža že popolnoma privajena, kajti ne spametuje ga ne okrajno, ne deželno sodišče, ne kaznilnica v Gradski in ne prisilna delavnica. Jože je in ostane Jože.

Promoviran je bil na dunajskem vseučilišču Lovro Bogataj, deželnovaldni konceptni praktikant v Ljubljani, za doktorja prava.

Poročil se je v Ljubljani Rudolf Reichl z vdovo Mino Bauer.

ŠTAJERSKO.

Žrtve vojne. Na strani svojega brigadirja, polkovnika Viljema Staufferja, je padel tudi njegov adjutant, nadporočnik V. Elsbacher, finančni tajnik iz Lipnice. Truplo so prepeljali v Ptuj.

V vojnem ujetništvu se nahajata stotnik 26. domobranskega pešpolka, 4. stotnije, Evgen Jošt, in stotnik 26. domobranskega pešpolka Jakob Schreiner.

Umrč in samomor. Na Pobrežju je ustrelil neki črnovojnik B., ki je došel domov na kratak dopust, svojo ženo in nato še samega sebe. Živel je s svojo ženo že dalj časa v prepiru. Jezilo ga je posebno, ker mu med vojnim službovanjem ni poslala nič denarja, saj sama pa je med tem časom doma precej lahkoživno živila in pri tem potratila veliko denarja.

Streljanje prepovedano. Vojni nadzorovalni urad je prepovedal vsako streljanje, da se tako vse vrste smodnika prihranijo za vojaške potrebe.

Mlad doktor. Na dunajskem vseučilišču je bil promoviran doktorjem prava nečak mariborskega stolnega delana J. Majcen, član akademicega društva "Danica". Stanko Majcen, e. kr. namestniški praktikant v Gradcu in zdaj v vojaški službi kot rezervni poročnik.

Cene v Radgoni. Piščanec 1 K 80 v, 1 liter vina 80 v. Kruh je bil in ni dražji kot je bil pred vojno.

KOROŠKO.

Narodno romanje se je vršilo minule dni na Brezje, kjer so božjepotniki molili za skorajši mir. Pontifikalno mašo je daroval sam knezoškof dr. Adam Heftner. Pred mašo je govoril kanonik msgr. dr. Lampe, kateri je v vzvišenih besedah razložil romanjem pomen skupnega romanja. Po maši je bila slovesna molitev skupno zbrana naroda. Na to božjo pot so prihiteli ne le Korošci, temveč je bilo opaziti rojake tudi s Štajerske, Kranjske in celo iz daljnih Istre. V hudih časih živimo!

PRIMORSKO.

Padel je na bojišču kadet Fran Miklavc, doma iz Boveca; služil je pri 20. lovskem bataljonu, 4. stotniji.

Samomor v Trstu. V Rojnu se je ustrelil 26letni Alojzij Grnek. Svoji ženi je pisal, da se je naveličal živeti.

Ceste v tržaški okolici. Ob odpravi politično-tendenčnih uličnih imen v Trstu opozarja "Edinost", da so tudi slovenski okolici z isto tendenco vsilili tuja imena, ki se jih ni prebivalstvo nikdar in ki se jih še zdaj ne poslužuje. Značilen je posebno ta slučaj: Cesta, ki vodi iz mesta po slovenski zemlji na Prosek in ki jo ljudstvo naziva Proseško cesto, so prekrstili v "Strada d'Italia".

S

pošte.

Za poštne oficijantke

sta imenovani poštne aspirantke:

Dragica Treven za Sv. Ivan pri

Trstu ter Marica Hladnik za Opa-

tijo. — Mesto poštne ekspedi-

jenta v Tarjaku na Goriškem je

dobila Josipina Legisa, enako me-

sto v Brseu v Istri pa Frančišek

Škalamera. — Poštne oficijant

Frančišek Učakar je premeščen

iz Matulj v Trst, oficijantka Zma-

goslava Godina pa od poštneega

urada Trst 1 k poštenu in brzo-

javnemu ravateljstvu. — Pošta

oficijantka Draga Fabiani je umirovljena.

Premoga je kupil župan na Reki za 300.000 kron za mestna podljetja, ki so preskrbljena zdaj s premogom do konca maja 1916.

DELO! DELO! DELO!!! Rabim 30 mož za drva delat. Plača \$1.25 od klafre. Šuma lepa in v ravnini. Delo stalno za več let.

John Troha, Piekens, W. Va. Box 88. (14-15-10)

Rad bi izvedel za naslov svojega očeta ANTONA STAMFEL. Doma je iz Grinovec pri Kulpi na Kranjskem. Pred 4. meseci sva bila skupaj in sedaj pa ne vem nič o njem. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se sam oglasi. — Anton Stamfel, R. F. D. No. 3, Bastrop, La. (14-15-10)

NAZNANILO.

Kdor želi letos prečati vino, naj mi takoj piše radi cen najboljše mu newyorskemu grozdlju. Sedaj je cena okrog \$40 tona. Grozdlje bo poskočilo, ker je jako slabo obrodilo. Torej ne odlašajte, temveč pišite takoj na naslov:

Leo Strukelj, 193 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. Vsako naročilo se izvrši direktno iz farme. (9-15-10)

Kje se nahaja JOSIP DIVJAK?

Doma je iz Krškega na Dolenjskem. Pred dvema letoma je bil val v Milwaukee, Wis., in sedaj se pa nahaja nekje v državi Michigan. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, naj javi njegov naslov na: John B. c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (13-15-10)

NAZNANILO.

Članom društva sv. Alojzija št. 31 J. S. K. J. v Bradocku, Pa., se naznanja, da se vrši dne 17. oktobra redna mesečna seja, katere se naj udeležijo vsi člani. Na dnevnem redu bo več važnih točk glede društvenega obstanka. Kdor se ne udeležijo, ni potem opravičen pretekati, da ni kaj prav krnjeno. Zajedno pa tudi opominjamo člane, ki dolgujejo društvu, da poravnajo, ker inace se bode z njimi postopalo, kakor zahtevajo pravila.

S sobratiskim pozdravom Odbor. (13-15-10)

EDINI SLOVENSKI KROJACI V PITTSBURGH-U, PA. IN OKOLICI

prilporeča rojakom svojo moderno urejeno KROJAČNICO, v kateri izdeluje lepe in najmoderneje obleke.

S spoštovanjem RUDOLF MESNAR, 5313 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Vodnik sreče.

Zdravniška knjiga, kako se hitro doma ozdravijo vse bolezni, posebno spolnih. Vsakemu zastonj. J. F. Dolenc, Box 819 Milwaukee, Wis.

HARMONIKE

bodisl kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravilo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakor kdo zahteva brez nadaljnjega vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo de obiskal naš zastopnik

SEDAJ SE MUDI V PITTSBURGH, PA., IN OKOLICI, Upravištvu "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

20 zelo krasnih darov popolnoma dajemo z vsako naših ur

POSEBNA PONUDBA. Vsek, kdor kupi od nas ura, dobi poleg tega tak dvajset zelo krasnih darov popolnoma zastonj. Lep pristan, verižica s privezkom, kukalo, avtomatičen revolver na šest strelcev, britve, jermen, posodico za britje, čopič, škarje, žepni nož, očiščalo z glavni- 25 centov depozita, nakar vam posliemo po pošti ali ekspresu za ogled tak 20 vrednostnih predmetov ter zelo krasno, pozlačeno uro, ura in dvajset predmetov najboljši, kar morete dobiti, jo obdržite. Če ne, jo pa lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Blago je prav tako kot očiščeno in suvo prečiščeno, da bo vaše popolnoma zadovoljni. Očistite se, dočim velja ta ponudba ter pošljite rojake naročilo sedaj. Naslovite takoj:

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in iz dajati pravoveljavna potrdila. In jakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu "Glas Naroda",

6

Največja farmarska naselbina.

Največja slovensko - hrvaška farmarska naselbina v Ameriki je v okolici mesta Ashland v Wisconsinu. BLIZU 200 SLOVENCEV IN HRVATOV lastuje zemljo v tem kraju. Naselbina je stara nad šest let in mnogo naselnikov ima že jako lepe farme, ki so najboljši dokaz, da je zemlja v tem kraju dobra in kraj ugoden za naše naselnike. Drugi vzrok, da ti naseljenci tako lepo napredujejo, je to, da jih kompanija ne zapusti, ko se enkrat naselijo, kakor se to drugod godi, temveč jim stoji na strani toliko časa, da si opomorejo. To je mogoče zato, ker je kompanija poleg njih in ne na stotine milj proč. V pospeševanju svojih interesov so si farmarji ustanovili potrebne organizacije. V korist vsakega kupca zemlje je, da vse to upošteva. Ako hočete torej kupiti dobro zemljo na dobrem kraju, tedaj pridite ali pišite na:

The James W. Good Company Slovenian Dept., Ashland, Wis. Vsakomur se pošlje list Goodov Naselnik zastonj, ako piše ponj, če se zanima za zemljo ali ne. Se danes pišite ponj!

OGLAS. NARAVNA VINA. Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdlja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Zugel.

S spoštovanjem S. JACKSE, Box 141, St. Helena, Cal

NAZNANILO. Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

SEDAJ SE MUDI V PITTSBURGH, PA., IN OKOLICI, Upravištvu "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

20 zelo krasnih darov popolnoma dajemo z vsako naših ur

POSEBNA PONUDBA. Vsek, kdor kupi od nas ura, dobi poleg tega tak dvajset zelo krasnih darov popolnoma zastonj. Lep pristan, verižica s privezkom, kukalo, avtomatičen revolver na šest strelcev, britve, jermen, posodico za britje, čopič, škarje, žepni nož, očiščalo z glavni- 25 centov depozita, nakar vam posliemo po pošti ali ekspresu za ogled tak 20 vrednostnih predmetov ter zelo krasno, pozlačeno uro, ura in dvajset predmetov najboljši, kar morete dobiti, jo obdržite. Če ne, jo pa lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Blago je prav tako kot očiščeno in suvo prečiščeno, da bo vaše popolnoma zadovoljni. Očistite se, dočim velja ta ponudba ter pošljite rojake naročilo sedaj. Naslovite takoj:

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in iz dajati pravoveljavna potrdila. In jakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu "Glas Naroda",

6

SEDAJ SE MUDI V PITTSBURGH, PA., IN OKOLICI, Upravištvu "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

20 zelo krasnih darov popolnoma dajemo z vsako naših ur

POSEBNA PONUDBA. Vsek, kdor kupi od nas ura, dobi poleg tega tak dvajset zelo krasnih darov popolnoma zastonj. Lep pristan, verižica s privezkom, kukalo, avtomatičen revolver na šest strelcev, britve, jermen, posodico za britje, čopič, škarje, žepni nož, očiščalo z glavni- 25 centov depozita, nakar vam posliemo po pošti ali ekspresu za ogled tak 20 vrednostnih predmetov ter zelo krasno, pozlačeno uro, ura in dvajset predmetov najboljši, kar morete dobiti, jo obdržite. Če ne, jo pa lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Blago je prav tako kot očiščeno in suvo prečiščeno, da bo vaše popolnoma zadovoljni. Očistite se, dočim velja ta ponudba ter pošljite rojake naročilo sedaj. Naslovite takoj:

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in iz dajati pravoveljavna potrdila. In jakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu "Glas Naroda",

6

SEDAJ SE MUDI V PITTSBURGH, PA., IN OKOLICI, Upravištvu "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

20 zelo krasnih darov popolnoma dajemo z vsako naših ur

POSEBNA PONUDBA. Vsek, kdor kupi od nas ura, dobi poleg tega tak dvajset zelo krasnih darov popolnoma zastonj. Lep pristan, verižica s privezkom, kukalo, avtomatičen revolver na šest strelcev, britve, jermen, posodico za britje, čopič, škarje, žepni nož, očiščalo z glavni- 25 centov depozita, nakar vam posliemo po pošti ali ekspresu za ogled tak 20 vrednostnih predmetov ter zelo krasno, pozlačeno uro, ura in dvajset predmetov najboljši, kar morete dobiti, jo obdržite. Če ne, jo pa lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Blago je prav tako kot očiščeno in suvo prečiščeno, da bo vaše popolnoma zadovoljni. Očistite se, dočim velja ta ponudba ter pošljite rojake naročilo sedaj. Naslovite takoj:

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in iz dajati pravoveljavna potrdila. In jakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu "Glas Naroda",

6

SEDAJ SE MUDI V PITTSBURGH, PA., IN OKOLICI, Upravištvu "Glas Naroda"

ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

20 zelo krasnih darov popolnoma dajemo z vsako naših ur

POSEBNA PONUDBA. Vsek, kdor kupi od nas ura, dobi poleg tega tak dvajset zelo krasnih darov popolnoma zastonj. Lep pristan, verižica s privezkom, kukalo, avtomatičen revolver na šest strelcev, britve, jermen, posodico za britje, čopič, škarje, žepni nož, očiščalo z glavni- 25 centov depozita, nakar vam posliemo po pošti ali ekspresu za ogled tak 20 vrednostnih predmetov ter zelo krasno, pozlačeno uro, ura in dvajset predmetov najboljši, kar morete dobiti, jo obdržite. Če ne, jo pa lahko vrnete na naše stroške in mi vam vrnemo denar. Blago je prav tako kot očiščeno in suvo prečiščeno, da bo vaše popolnoma zadovoljni. Očistite se, dočim velja ta ponudba ter pošljite rojake naročilo sedaj. Naslovite takoj:

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in iz dajati pravoveljavna potrdila. In jakom ga toplo priporočamo.

Upravištvu "Glas Naroda",

6

OPOMIN.

Opominjam rojaka FRANKA KOS in FRANKA SAJE, s katerima sem bil skupaj v Pittsburgh, Pa., da se mi v kratkem oglašita, ker drugače sem primoran naznaniti, zakaj ju iščem.

John Raspochnik, 805 Wheeler St., Saginaw, Mich.

Rad bi izvedel za svojo sestro JOSIPINO BARTOL. Doma je iz Loškega potoka in je omožena LUNDER. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da ga mi javi, ali naj se sama oglasi. — Joseph Bartol, Box 88, Chatham, Mich. (15-16-10)

Marija Grubbe

Spisal J. P. JAKOBSEN.

Za Glas Naroda prevel G. P.

23

(Nadaljevanje)

Zasumelo je v grmovju in Marija Grubbe je stala naravnost pred njim za ograjo.

Ko je takrat zavila v vrtu, je šla naravnost k skupini grmovja, kjer se je redilo severne jelene in kamele ter se je od tam vrnila prav k ograji, pri kateri je stal Danijel.

— Kdo ste vi? — je vprašala sedaj. — In je resnica to, kar govorite?

Danijel je moral napeti vse sile, da se je obdržal pokonci ob ograji. Tresel se je po celem životu.

— Danijel Knopf, visokorodna madama, ubogi norec. Ne brigajte se za njegovo govorico, ker mu gre tako iz ust, pametno in nespametno in vse brez vsakega pomena.

— Vi lažete, Danijel!

— Da, ljubi Bog, gotovo lažem ter tudi ni nobenega čuda, kajti tu, — in pokazal je na čelo, — tu ni vse prav v redu. Pokloni se, Magnille, pokloni se spodobno ter povej visokorodni madami Gueldeloeve, kako bedast sem postal. Moj Bog, saj imamo vsi svoje napake in majhne grehe! Povej no, Magnille, da nismo nič bolj neumni kot nas je ustvaril ljubi Bog!

— Ali je v resnici blazen? — je vprašala Marija.

Magnille se je priklonila, vsa zmedena, prišla skozi ograjo kašček obleke Marije Grubbe ter ga poljubila.

— Ne, hvala Bogu, on ni tako blazen.

— Tudi ona je, — je rekel Danijel ter popisal z roko krog v zraku. — Drug druga varujejo, oba norec, kot pač moreva. A, ljubi Bog, norec vidi, norec hodi in z združenimi moči pridejo trudi do groba, a za nje se ne zvoni, ker to ni dovoljeno. V splošnem pa hvala za vprašanje, velika hvala, velika hvala in z Bogom!

— Ostanite, — je rekla Marija Grubbe, — vi niste nič bolj blazni kot se delate. Vi morate govoriti, Danijel, povedati vse.

— Uhog blazen človek sem, — je rekel Danijel ter napravil z roko odklonjevalno kretnjo.

— Bog vam odpusti, Danijel, kajti vi igrate nesramno igro. Smatrala sem vas za boljšega, za veliko boljšega.

— Ali je to res, ali je to v resnici res? — je kričal iz njegove oči so blestele veselja. — Potem sem pa zopet zdrav. Le vprašajte me.

— Ali so bile resnične, one besede?....

— Kot evangelij, ah....

— Ali ste gotovi tega? Ali se ne motite?

Danijel se je nasmehal.

— Ali je on.... na lovu?

— Da.

— Tako torej.

— Kakšna oseba, — je nadaljevala Marija po kratkem premoru, — kakšne vrste oseba je, če veste to?

— Majhna, visokorodna madama, zelo majhna in rdeča in okrogla. Vesela je in zlobudraljava.

— Od kod pa je doma?

— Pred dvema ali tremi leti je bila poročena z nekim francoskim lakajem, ki je ubežal iz dežele ter jo pustil obsedeti. Ona pa ni dolgo sedela, temveč je odpotovala v spremstvu nekega igralca v Pariz in tam v Bruslju je bila do preteklega leta, ko se je zopet vrnila. Ona ima po naravi precej oster razum ter prijetne maniere, izvenemši, kadar je pijana. To je vse, kar vem.

— Danijel, — se je nasmehnila, kot da se spomni nečesa.

— Danijel, — je odvrnil on s finim nasmehom, — vam je sedaj in vedno tako zvest kot vaš desna roka.

— Ali mi morete biti na uslugo? — Ali mi morete preskrbeti voz in kočijaža, ki bo pri roki, kakor hitro vam dam znamenje?

— Da, to lahko storim. V pol ure bo voz na travniku Hermana Bleidecker. Zanesite se na to, visokorodna madama.

Marija je obstala za trenutek, kot da se pomišlja. Nato pa je rekla proti Magnille: — Se bomo še videli, — ter odšla.

— Ali ni zaklad vse lepote, Magnille? — je vskliknil Danijel ter zrl na steno, po kateri je odšla. — In tako plemenito ponosna, — je dostavil zmagovalno. Sunila bi me z nogami, postavila bi svojo nogo na moj tilnik, če bi vedela, kako drzno sanja Danijel o njeni osebi. Tako blesteče lepa in krasna! Gorelo mi je prav pri srečanju, ko se je zaupala meni in prav meni! Majestetična palma njegovega ponosa se bo priklonila pred menoj.

— Odkorakala sta oba počasi naprej.

Da pa je prišel Danijel v spremstvu svoje sestre v Frederiksborgu, je prišlo tako: — Ubogi Danijel se je po onem nastopu v "Statafrug" nesmrtno zaljubil v Marijo Grubbe. Bila je to uboga, fantastična ljubezen, ki ni pričakovala ničesar drugega kot lepe sanje. Nič več. In ono malo resničnosti, katere je bilo treba, da se je dalo tem sanjam odsev življenja, je našel v obilni meri v tem, da jo je nekaterikrat videl, četudi le iz daljave. Ko pa je Ulrik Frederik odpotoval ter je Marija vedno ostajala doma, je raslo njegovo hrepenenje vedno bolj in bolj ter ga končno vrglo na bolniško posteljo.

Ko se je popolnoma oslabil in polomljen zopet dvignil, se je Ulrik Frederik vrnil. Od neke dekle, ki je preje služila pri Mariji, pa je izvedel, da je razmerje med Marijo in njenim možem vse prej kot dobro in to poročilo je dalo njegovi strasti nove hrane, ki je dorasla do preknaravne veličine. Predno je še svojo bolezen dobro prestatel ter je mogel hoditi, je odpotoval v Frederiksborg. Moral ji je slediti ter ni mogel čakati. Rekel je, da bo šel k modri ženi v Lyngje, da se popolnoma ozdravi in njegova sestra Magnille naj bi ga spremljala. V istem času naj bi našla zdravila za svoje bolne oči. Prijatelji in sorodniki so našli to idejo popolnoma umestno in tako sta se odpeljala Danijel in Magnille v Lyngje. V tem kraju je iznašel razmerje med Karen Viol in Ulrikom Frederikom in tu se je popolnoma zaupal Magnille ter jo obvestil o svoji strasti. Pregovoril jo je tudi, da je šla z njim v Frederiksborg in ona se je ušla. Najela sta stanovanje v neki hiši in vsako jutro sledila Mariji na njenih jutranjih izprehodih.

Na ta način se je tudi zgodilo, da sta se srečala.

ENAJSTO POGAVJE.

Par dni pozneje, nekega predpoldne, je bil Ulrik Frederik v Lyngje.

Ležal je na vseh štirih zunaj v majhnem vrtu pred hišo, v kateri je stanovala Karen Viol. V eni roki je držal šopek evetlice, dočim je skušal z drugo roko privabiti k sebi majhnega naročnega psička, ki se je skrival v enem od vrta.

Karen je stala ob oknu ter se smejala.

Ulrik Frederik je vabil psa ter pričel zabavljati.

Karen Viol je bila dobro razpoložena. V roki je držala polni kozarec vina in njen glas je bil višji kot bi moral po pravici biti.

Konečno je Ulrik Frederik ujel psa. Zmagoslavno ga je ponesel k oknu ter rekel: — Oboževana Venus, kraljica vseh sre, sprejmite od tega ponižnega sužnja to nedolžno jagnje, okrašeno s cvetkami....

V tem trenutku je odprla Marija Grubbe vrata, ki so vodila na vrt. Bila je blesta kot smrt, ko je videla Ulrika Frederika, kako je podajal kleče cvetlice neki nepoznani, rdečelčni ženski.

Pripognila se je ter vrgla s vso silo kamer proti ženski, a slednji je zadel le na okvir odprtega okna, nakar so zažvenketale šipe ter se vsule na tla.

Karen je zbežala z glasnim krikom. Ulrik Frederik pa se je s skrbjo oziral za njo, izgubil pri tem presenečenju psa, a obdržal v roki evetlice, katerega je v zadregi vrtil v roki.

— Le počakaj, le počakaj, — je kričala Marija, — jaz te nisem zadela, a te bom gotovo. — Iz svojih las pa je potegnila dolgo šivanko, obsejano z rubini. To je držala v roki kot bodalec ter se hitrih, energičnih korakov bližala hiši.

Pri vratih jo je ustavil Ulrik Frederik.

— Pojdi mi s poti, — je rekla ona, skoro stokače. — Ti s svojim vencom.

— Taki ženski, taki, — je kričala ter skušala na vse načine priiti v hišo. — Taki ženski pleteš evetlice ter igraš zaljubljene idile!

Potegnila mu je evetlice iz rok, ga vrgla na tla ter poteptala z nogami. —

— Pusti me mimo! — je kričala vsa razjarjena ter dvignila proti njemu iglo.

On jo je prijel za roki ter jo močno držal. — Ali hočeš zopet hosti? — je vprašal ostro.

Marija se je ozrla vanj.

(Nadaljuje se).

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenci in državniki o knjigi Berte A. Suttner

"Doli z orožjem!"

Ler Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga vseh vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Oskar je umrl, madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovitski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Roegner piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo s naslovom "Doli z orožjem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem saželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v tolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jihi spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom čital knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli širje krščenstvo in učili vse narode....

Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjigo ni napisal noben vojski strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročite jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

MANJŠI.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik.

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročila in izdajati tozadevna potrdila. Upravišтво "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki se bili ogleparjeni, ozepa ni ali s katerimi se je slaba ravna.

Bresplačno se daje nasvete pri seljenem, kateri so bili ogleparjeni od bankirjev, odvetojcev, trgovcev s zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kaptopetov in posestnikov goščin.

Daje se informacije v naravnih jezikiških zadevah: kako postati državljan, kjer se oglepariti na državljanke listine.

Noročniki naj bi se sestali s priseljenici na Ellis Islandu ali pri Bargo Office.

DEJAVNI DELEŽNI DEPARTMENT

(State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New York: 84 East 29th St., odprti vsaki dan od 9 ure jutraj do 5 popoldni in v sredo večer od 5 do 11, ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno nasilo za ženske in moške, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraščajo v 6 tednih krasni gošči in dolgi lasje, kakor tudi moški krasne brke in brado in ne bodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostbol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bole, ture, kraste in grizite, potne made, kurje oči, bradavice, ozeblino v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pošljite takoj po cenik in knjižico, pošljim zastonj.

JAKOB WANDER, 1007 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V EDIN. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 70-tih straneh in vsaka stran je 104 pri 131 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev

Cena samo 15 centov

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjema damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno s devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kaki naši HASSAN PREMIJSKI POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjednjene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljke tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljke v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.